

Školský vzdelávací program

**Súkromná základná škola waldorfská
Polárna 1, 040 12 Košice**

2026/2027

Obsah:

Charakteristika a vlastné zameranie školy

Základné údaje o škole

Profilácia školy - waldorfská koncepcia vyučovania

Materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu

Vízia pre školský rok 2026/2027

Charakteristika pedagogického zboru

Vzdelávanie pedagogických zamestnancov

Dlhodobé projekty a spolupráca s inými slovenskými a medzinárodnými organizáciami

Spolupráca s rodičmi

Kľúčové kompetencie

Začlenenie prierezových tém do učebných osnov waldorfskej školy

Medzipredmetové vzťahy v učebných osnovách

Zabezpečenie vyučovania žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami

Kontrolná činnosť školy a autoevalvačné postupy

Systém kontroly a hodnotenia žiakov

Zabezpečenie bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri štúdiu

Prílohy školského vzdelávacieho programu

Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program Súkromnej základnej školy waldorfskej Polárna 1 Košice
Stupeň vzdelania	ISCED 1, ISCED 2
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	Denná, plnoorganizovaná
Vyučovací jazyk	Slovenský
Druh školy	Súkromná
Názov školy	Súkromná základná škola waldorfská, Polárna 1, 040 12 Košice
Adresa	Polárna 1, 040 12 Košice
IČO	42 40 91 36
Riaditeľ	Mgr. Marcela Kováčová
Zriaďovateľ	Spoločnosť priateľov slobodnej výchovy a vzdelávania „Krídla“ Rázusova 18, 040 01 Košice IČO: 35522119 KODFIN : S1055 od 01.09.2022
Dátum vzniku	01.09.2015
Miesto vydania	Súkromná základná škola waldorfská, Polárna 1, 040 12 Košice (ďalej iba SZŠW KE)

Košice, s účinnosťou 01.09. 2026

.....

riaditeľ školy

.....

štatutárny orgán zriaďovateľa

tel.: 0902 049 069, 055/308 40 71
e-mail: ke@iwaldorf.sk
web: www.kosice.iwaldorf.sk

Podľa Zákona č. 245/2008 Z. z. Zákon o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 7 od.(10) Školským vzdelávacím programom môže byť aj program, ktorý je schváleným výsledkom experimentálneho overovania.

Tento školský vzdelávací program je schválený MŠ SR na základe Vyhodnotenia experimentálneho overovania „Projektu organizácie, foriem a obsahu výchovy a vzdelávania na škole waldorfského typu, č. 2014-19068/57358:1-100B, zo dňa 18.11.2014, ktoré zhodnotilo projekt realizovaný od roku 2001 do roku 2013.

Špecifické doplnenia robí WŠ Polárna 1 Košice na základe rozhodnutí pedagogického kolégia, ktoré sú zapísané v zápisnici, ide o špecifiká tejto školy.

I. Charakteristika a vlastné zameranie školy

Základné údaje o škole

V školskom roku **2026/2027** má škola šesť ročníkov: 1., 2., 3., 5., 7. a 9. ročník

- 1. ročník – 13 žiakov
- 2. ročník – 16 žiakov
- 3. ročník – 25 žiakov
- 5. ročník - 28 žiakov z toho na individuálnom domácom vzdelávaní 1 žiačka
- 7. ročník – 23 z toho na individuálnom domácom vzdelávaní 2 žiaci
- 9. ročník – 23 žiakov

Celkový počet žiakov: 128 žiakov

Súkromná základná škola waldorfská, Polárna 1, 040 12 Košice vznikla zo zákona podľa § 14 ods.6 písm. a) v spojení s § 39c ods.6 až ods.8 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov k 1.9. 2015, z elokovaného pracoviska Polárna 1, Súkromnej základnej školy waldorfskej Vihorlatská 10, Bratislava (ďalej iba SZŠW BA). Elokované pracovisko vzniklo z rozhodnutia iniciatívnej skupiny pedagógov, ktorí dlhé roky pracovali na propagácii waldorfskej pedagogiky v Košiciach, ako 9 ročná, plno organizovaná škola so slovenským vyučovacím jazykom. Bolo potvrdené rozhodnutím MŠ SR č. 2013-11733/37339:2-916 z dňa 9.8.2013. Od roku 2012 – ešte ako elokované pracovisko - otvorila škola svoje brány pre žiakov prvej triedy. Škola otvára prvý ročník každý druhý rok z organizačných a personálnych dôvodov. – **zmena:** od školského roka 2025/26 otvárame každý rok nový 1. ročník

Pedagogický proces v škole je organizovaný v zmysle overeného učebného plánu, schváleného Ministerstvom školstva Slovenskej republiky listom č. 2014-19068/57358:1-100B, zo dňa 18.11.2014 na základe Vyhodnotenia experimentálneho overovania „Projektu organizácie, foriem a obsahu výchovy a vzdelávania na škole waldorfského typu“.

Organizácia je od začiatku prevádzkovaná v prenajatých priestoroch Obchodnej akadémie, Polárna 1, Košice (ďalej iba OA).

Súčasťou Súkromnej základnej školy waldorfskej, Polárna 1, Košice je Súkromný školský klub detí, Polárna 1, Košice s termínom začatia činnosti od 1. februára 2016 na základe Rozhodnutia Ministerstva školstva Slovenskej republiky rozhodnutím č. 2016-1209/1:1-100B o zaradení do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky.

Súkromná základná škola waldorfská, Polárna 1, 040 12 Košice vo svojej činnosti vychádza z antropolofických princípov waldorfskej pedagogiky Rudolfa Steinera, ktorú rozvíja vzhľadom k miestnym, časovým a kultúrnym podmienkam.

II. Profilácia školy - waldorfská koncepcia vyučovania

Teoretické východiská

(z Projektu Overovanie organizácie, foriem a obsahu výchovy a vzdelávania na škole waldorfského typu)

*Pedagogika je vo svojej podstate láska k človeku, vyvierajúca z poznania človeka.
Prinajmenšom na tomto by mala byť vybudovaná.*

/Rudolf Steiner/

POVAHA WALDORFSKEJ ŠKOLY A TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ

Waldorfská škola je všeobecno-vzdelávacou jednotnou školou, poskytujúcou vzdelanie deťom od 6 do 15 rokov. Je to deväťročná škola umožňujúca žiakom pokračovať vo vzdelávaní buď troj až štvorročným vyšším stupňom waldorfskej školy alebo ktoroukoľvek strednou školou a odborným učilišťom. Škola sa svojou koncepciou riadi princípmi pedagogiky Rudolfa Steinera, ktorú tvorivým spôsobom rozvíja vzhľadom k miestnym, časovým a kultúrnym podmienkam, v ktorých pracuje.

Podnetom k založeniu prvej Slobodnej waldorfskej školy v Stuttgarte boli idey Rudolfa Steinera (1861 – 1925) o úlohe vzdelávania a školy v spoločnosti. Škola by mala byť organizovaná ako slobodná inštitúcia, nezávislá na momentálnom spoločenskom usporiadaní, mala by rozvíjať v dieťati individuálne vlohy, tvorivý duševný a duchovný potenciál.

Waldorfská pedagogika vychádza z antroposofickej antropológie Rudolfa Steinera, ktorá si všíma zákonitosti vývojových období dieťaťa, zmien jeho vzťahu k svetu a jeho schopnosti učiť sa. Učebné osnovy a metodiky sú priamo odvodené z tohoto poznania dieťaťa. Výchova je chápaná ako proces, vychádzajúci síce zo zákonitostí spoločných pre všetkých, rešpektujúci však osobitosti individuálneho vývoja každého dieťaťa.

Hlavným cieľom školy je rozpoznať možnosti, vlohy a talent každého dieťaťa, pomáhať mu v poznávaní sveta a seba samého tak, aby sa vzdelaním a výchovou stávalo slobodným človekom, samostatným a zodpovedným za seba a svet. Vo vzdelávaní, zodpovedajúcom individuálnym možnostiam a vekovým stupňom, dieťa poznáva a prežíva svet prírody, svet ľudí a svet duchovnej kultúry, učí sa chápať zmysel poznatkov o sebe, pre svoju sebaapremenu, svoje sebazdokonaľovanie. Vstupuje primerane svojim rastúcim vnútorným silám do kultúry národa a ľudstva. Osvojuje si materinský jazyk a cudzie jazyky, poznáva vedy o prírode, spoločnosti, základy umenia a náboženstva, čo spolu s telovýchovnou, pracovnou a umeleckou činnosťou umožňuje jeho zdravý telesný, duševný a duchovný rast a tým rovnovážny rozvoj rozumu, citu a vôle. Žiak nasleduje prirodzenú ľudskú autoritu učiteľa. Vyučovanie je založené na vzájomnom porozumení a spolupráci učiteľa a žiakov. Narastajúce poznatky sú sprostredkované tak, aby viedli k životnej múdrosti, duchu porozumenia a pomoci, posilňujú vedomie vzájomnosti, lásky a morálky.

UČEBNÝ PLÁN

Vzhľadom k spoločenským, miestnym i historickým zmenám je návrh slovenských učebných osnov školy waldorfského typu vypracovaný tak, že umožňuje porovnateľnosť so štátnymi štandardami. Predpokladá však odlišnú koncepciu práce v jednotlivých ročníkoch a učebných predmetoch.

Učebný plán školy je veľmi bohatý. Okrem tradičných predmetov sú v ňom rozličné remeselné a umelecké predmety, ako napríklad kníhviazačstvo, modelovanie, tkáčstvo, práca s drevom, s kovom, záhradníctvo atď. V tejto rôznorodosti je zakotvená snaha predovšetkým o všestranný rozvoj dieťaťa, ale zároveň je to možnosť, aby každý našiel v učebnom pláne niečo, v čom môže vyniknúť. V pozadí každej učebnej látky však spočíva výchovný cieľ. Duša dieťaťa by sa mala prostredníctvom tejto látky cvičiť a rozvíjať svoje sily. Tým podstatným na waldorfskom učebnom pláne nie je samotná učebná látka, ale duševné schopnosti, ktoré rastú prácou s ňou.

Účinný vzájomný vzťah medzi obsahom vyučovania a podporou dieťaťa v jeho vývoji, patrí k základom waldorfskej pedagogiky.

V tomto zmysle je možné považovať pre dieťa učebnú látku, ktorá zodpovedá jeho veku, priamo za liečivú.

Ďalšou dôležitou črtou učebného plánu je tesné prelínanie jednotlivých predmetov, cieľom ktorého je predstaviť deťom svet vo vzájomných súvislostiach a vo vzťahu k človeku. Učiteľ sa usiluje predovšetkým o vysvetlenie základných princípov v každom jednotlivom predmete, volí preto názorné príklady blízke deťom daného veku, snaží sa nepreťažovať žiakov encyklopedickými vedomosťami. Zároveň sa usiluje o dosiahnutie rovnováhy medzi vedou, umením a duchovnými hodnotami. Práve súlad medzi pravdou (vedou), krásou (umením) a dobrom (duchovne hodnoty) tvorí vhodný základ pre vzdelávanie.

EPOCHOVÉ VYUČOVANIE

Podľa antropologicko-pedagogických a psychologicko-pedagogických zásad Steinerovej pedagogiky sú hlavné predmety matematika, materinský jazyk, dejepis, zemepis, prírodopis, fyzika a chémia, v ktorých sa najväčší dôraz kladie na vedomosti a porozumenie, myslenie a predstavivosť, vyučované koncentrovaným spôsobom vo väčších učebných blokoch v tzv. epochách. Hlavný predmet sa teda učí každé ráno po niekoľko týždňov v tzv. hlavnom vyučovaní. Epocha môže trvať 2 až 6 týždňov, podľa charakteru predmetu a veku dieťaťa. Učiteľ, spolu so žiakmi, má možnosť plne sa ponoriť na dlhší čas do niektorej oblasti a doceliť v nej pokrok, potom odstúpiť od nej a nechať deti zabudnúť na podrobnosti. Správny rytmus zabúdania a vybavovania hrá dôležitú úlohu v rámci starostlivosti o rozvoj pamäti a získavanie schopností. To odpovedá zákonitostiam učenia ako prežívania, ako hlbokého prenikania, ponorenia do osvojovaných poznatkov a je v zhode so zákonitosťami a funkciou pamäťového vstěpovania a zabúdania.

Tak, ako život prebieha medzi polaritami a tým vzniká opakujúci sa rytmus (výdych - nádych, bdenie - spánok, atď.), ktorý nás udržuje pri zdraví, tak i dieťa potrebuje vo vyučovaní striedať klud a pohyb, načúvanie a vlastnú činnosť, individuálnu prácu a prácu v kolektíve, plnú bdelosť a snivé ponorenie do obrazov. Dieťa potrebuje rytmus v oveľa väčšej miere ako dospelý, doslova si ho vyžaduje. Táto jeho potreba je zohľadnená pri tvorbe učebného plánu, rozvrhu hodín. Rytmus je prítomný aj v hodine samotnej. Hlavné vyučovanie zaberá prvé dve ranné hodiny, a preto sa ešte delí na tri časti. Prvá časť je rytmická, plná pesničiek a básničiek, pohybu, rytmických cvičení atď., má za úlohu deti prebudiť, navodiť v nich vedomie spoločenstva triedy a naladiť ich na samotné vyučovanie. V druhej časti - vyučovacej, sa najprv súhrnne zopakuje učivo z predchádzajúceho dňa a z toho potom organicky vyplynie ďalší učiteľov výklad novej látky. Hodina končí rozprávaním, ktoré má za úlohu triedu upokojiť, zharmonizovať.

Ostatné predmety sa vyučujú v bežných vyučovacích hodinách. Ale aj v nich sa učiteľ snaží zachovať rozdelenie na časť rytmickú, vyučovaciu a časť rozprávania. Po hlavnom vyučovaní nasledujú predmety, v ktorých sa kladie väčší dôraz na rytmické opakovanie, ako sú cudzie jazyky, hudba, eurytmia. Potom, v neskorších doobedňajších alebo v poobedňajších hodinách nasledujú zamestnania umeleckého a remeselného-praktického charakteru.

HODNOTENIE

Vo waldorfskej pedagogike vchádzame ako pedagógovia do prostredia, ktorého samozrejmosťou významnou súčasťou je princíp neznámkovania. Z tohto pohľadu waldorfská pedagogika nie je experimentom, ale tvorivou, umeleckou pedagogikou, ktorá v kultúrnom prostredí Európy zrela skoro 80 rokov, aby sa do dnešnej doby ako žiadaná a osvedčená pedagogická alternatíva rozšírila do celého sveta. Žiaci nie sú po celý čas dochádzky do školy klasifikovaní známami, ani podľa svojich výkonov navzájom porovnávaní, aby sa nepodporovala vzájomná prospechová súťaživosť.

Jedinou súťažou, ktorú dieťa pestuje, je súťaž so sebou samým, aktívna snaha po osobnom sebazlepšovaní. Tomu zodpovedá aj hodnotenie žiakov. Ich všestranný osobný rast je vyjadrovaný priebežným hodnotením a na konci školského roka písomným výročným slovným hodnotením triedneho učiteľa a odborných učiteľov, ktoré je umelecky spracované.

Patrí k pilierom waldorfskej pedagogiky, že sa učiteľ snaží budovať žiakovu motiváciu prostredníctvom záujmu o učebnú látku a prostredníctvom pozitívneho vzťahu medzi učiteľom a žiakom. Motivácia cez sebeckú ctižiadostivosť a nezdravý strach, k čomu dochádza známkovým hodnotením, nie je zlučiteľná s podstatou waldorfskej pedagogiky.

TRIEDNY UČITEĽ

Výchovný význam blízkeho osobného vzťahu medzi učiteľom a žiakom je daný tým, že od 1. do 9. triedy majú žiaci jedného triedneho učiteľa. To umožňuje výchovu založenú na podrobnom poznaní osobnosti každého dieťaťa, citlivé reagovanie na všetky pozitívne zmeny a krízy v jeho vývoji.

Skutočnosť, že v epochách vyučuje väčšinu hlavných predmetov, dáva triednemu učiteľovi možnosť stretávať sa s triedou denne, po celú dobu trvania základnej školy. To dovoľuje, na jednej strane, vytvoriť blízky vzťah s každým dieťaťom, ktoré v hĺbke svojej duše tuží po tom, aby bolo vnímané vo vývoji, súvislo po dobu niekoľkých rokov. Len tak môžeme dospieť k ucelenému pohľadu na jednotlivé dieťa. Na druhej strane, takéto pôsobenie triedneho učiteľa, mu umožňuje tesný kontakt s triedou ako celkom, ako jednotným sociálnym organizmom, prechádzajúcim svojim vlastným vývojom. Triedny učiteľ sa tým stáva predovšetkým univerzálnym duchom triedy, nie špecialistom.

Takéto postavenie triedneho učiteľa vytvára priestor na to, aby učiteľ mohol prispôbiť učebnú látku tak, aby zodpovedala vývojovým potrebám detí a zároveň vytvárala jednotný celok s ostatnými predmetmi. Aj keď jednotlivé predmety v učebnom pláne vystupujú oddelene, učiteľ sa snaží, aby ich vo vyučovaní pojal v súvislostiach. Vtedy aj dieťa prežíva svet v nie od seba oddelených vedných oblastiach, ale ako usporiadaný celok. Dieťa si prostredníctvom učiteľa formuje celkový obraz sveta. Zároveň, ale učiteľ dôsledne dbá na to aby vo všetkom, čo sprostredkúva, deti mohli nájsť skutočné prepojenia na praktický život. Učiteľ sa tak do značnej miery stáva tvorcom učebného plánu. Aby učiteľ mohol splniť tak náročné úlohy, musí mu byť zaručený voľný priestor pre vlastné originálne a tvorivé spracovanie učebnej látky, v rámci dodržania cieľov vzdelávacieho programu. Je jednou zo životných podmienok waldorfskej pedagogiky, že učiteľ má právo na originálny postup v jednotlivých predmetoch. Učiteľ nestojí pred žiakmi len so svojimi momentálnymi vedomosťami, ale aj so svojimi schopnosťami, vlohami, tvorivým potenciálom. Schopnosť a snaha učiť sa, to je to, čo sa učiteľ snaží vštepiť deťom aj tým, že túto schopnosť sám má a neustále ju v sebe rozvíja. Sebavýchova, sebazdokonaľovanie je to, čo môže dieťa vnímať u človeka, ktorý s ním prechádza významným úsekom jeho životnej cesty, ktorý ho formuje nielen svojimi vedomosťami, ale aj tými vnútornými silami, ktoré má v sebe. Vzniká tak možnosť vytvoriť vyučovanie, ktoré neprúdi od hlavy k hlave, ale od srdca k srdcu.

Tak široký záber predmetov u jedného učiteľa ho podnecuje k intenzívnej spolupráci s ostatnými kolegami. Učitelia často navzájom hospitujú, prípadne si ináč odovzdávajú skúsenosti.

UČEBNICE

Špecifickou črtou waldorfských škôl je absencia učebníc v ich klasickej podobe. A to preto, že im chýba vzťah ku konkrétnej pedagogickej situácii a momentálnemu stavu triedy. Ich úlohu plnia materiály, ktoré učiteľ sám alebo v spolupráci s kolegami, pripravuje vzhľadom na svoju triedu a výchovný vplyv svojho učiva. Knihy (napr. atlasy, slovníky, súbory cvičení) sa používajú samozrejme tiež, ale prvoradé sú originálne texty, ktoré majú vedeckú či umeleckú hodnotu. Knihy môžu byť doplnkom, nikdy však nie hlavným prostriedkom pri vyučovaní. V tejto súvislosti majú veľký význam pracovné a epochové zošity, ktoré žiaci sami vytvárajú a ktoré im potom pri domácich prípravách nahrádzajú učebnice. V týchto zošitoch žiaci zhromažďujú podstatu jednej epochy; texty učiteľ buď diktuje alebo sa vypracúvajú spoločne v triede, ilustrácie k nim sú výlučne dielom detí. Postupne je deťom prenechávaná stále väčšia sloboda pri formulovaní textov epochových zošitov. Zostaviť jasný, zrozumiteľný a stručný text je dôležitým cvičením. Učiteľ odporúča v stále väčšej miere starším žiakom príručky a originálnu literatúru, s ktorou oni pracujú. Raz prebudený záujem, spojený s výchovou k samostatnosti, podnecuje k individuálnej práci.

RIADENIE ŠKOLY

Pre riadenie a ducha školy sú dôležité pedagogické konferencie, ktoré sa konajú každý týždeň, a ktorých úlohou je vzájomná porada učiteľov o otázkach výchovy a vzdelávania. Je to priestor venovaný vlastnej pedagogickej činnosti učiteľov a problémom jednotlivých tried a žiakov. Konferencie sú aj miestom permanentného vzdelávania učiteľov školy.

Príspevkom waldorfskej pedagogiky k citlivej otázke riadenia a manažmentu školy je spôsob, akým kolégium učiteľov prichádza k rozhodnutiu; kolégium je zložené z učiteľov ako rovnocenných partnerov, riaditeľ nevydáva direktívy, čo v konečnom dôsledku prináša učiteľom možnosť významne sa podieľať na riadení školy. Tým sa výrazne zvyšuje ich zainteresovanosť a záujem o veci týkajúce sa chodu školy ako celku, nie snád' len ich vymedzeného úseku.

Citát: R. Steiner, GA23, Základné body sociálnej otázky. (Výber z predslovu):

O správe pedagogických zariadení

Podstata výchovy a vzdelávania - z ktorej predsa vyrastá celý duchovný život - musí byť postavená do správy tých, ktorí vychovávajú a vzdelávajú. Do tejto správy nemá nič hovoriť či režírovať ju to, čo je činné v štáte alebo v hospodárstve.

Každý vyučujúci má na vyučovanie použiť len toľko času, aby mohol byť ešte aj správcom svojej oblasti v organizácii školy. Tým sa postará o správu tak, ako sa stará o výchovu a vyučovanie samotné.

Predpisy nedáva nikto, kto sám súčasne nestojí v živom vyučovaní a vzdelávaní. Žiaden parlament, žiadne osobnosti, ktoré azda niekedy vyučovali, ale už to nerobia, do veci nehovoria. To, čo sa zažíva bezprostredne vo vyučovaní, to prúdi aj do správy. Je prirodzené, že v rámci takéhoto zriadenia pôsobí vecnosť a odborná svedomitosť v najvyššej miere.

SPOLUPRÁCA S RODIČMI

Jedným z pilierov waldorfskej pedagogiky je spolupráca učiteľov a rodičov. Sú to ľudia, ktorí sa najvýznamnejšie podieľajú na výchove školopovinného dieťaťa. Preto pre zdravý vývoj jeho osobnosti je ich spolupráca nesmierne dôležitá. Z tejto spolupráce vzniká na strane rodiča pochopenie a porozumenie pre waldorfskú pedagogiku a pre individuálne výchovné opatrenia učiteľa voči jeho dieťaťu; učiteľovi to pomáha v lepšej orientácii v špecifickej situácii každého žiaka. Vzniknutá dôvera medzi rodičmi a učiteľom pomáha neskôr prekonať aj tie „horšie časy“, spojené s pubertou.

Spolupráca sa uskutočňuje častým osobným stykom medzi rodičmi a učiteľmi tak v škole, ako aj doma, pomocou rodičov pri riešení výchovných a vzdelávacích úloh školy. Často sú to práve rodičia, ktorí významne pomáhajú pri materiálnom zveľadovaní školy.

K dobrým vzťahom medzi školou a rodičmi významne prispievajú aj rodičovské kurzy o pedagogickej problematike alebo úvodné kurzy v umeleckých oblastiach, ktoré môžu byť spojené s výstavkami detských prác v tejto umeleckej činnosti, verejné ročné slávnosti, spoločné výlety.

Učitelia vo waldorfskej škole sa usilujú o výchovu slobodných ľudí, neobmedzených žiadnym konkrétnym svetovým názorom. Skôr im ide o rozvinutie prirodzených vlôh detí tak, aby potom v dospelosti boli schopné samostatnej orientácie, zodpovedného a sociálne pozitívneho konania. Waldorfská pedagogika je orientovaná na dieťa a vychádza z jeho potrieb a poznania jeho vývoja. To, že svet je podávaný dieťaťu v súvislostiach, mu pomáha vytvoriť si obraz sveta okolo ako celku, do ktorého je schopné pevne sa postaviť. To, že všetko sa uvádza do vzťahu k človeku, dáva dieťaťu možnosť získať pocit „to všetko sa ma bezprostredne dotýka“ a tým aj podnecuje záujem o svet, v ktorom žije. Tým, že neexistuje hodnotenie pomocou známok, písomky, skúšky, dieťa nemá strach zo školy, ktorá tvorí podstatnú časť jeho detského sveta. Absencia klasifikácie podnecuje deti k sociálnemu správaniu: lepší žiaci pomáhajú slabším, nepotrebujú súťažiť. Tým, že predmety sú zaraďované do rozvrhu v dobe, keď je dieťa pre ne zrelé, nie je dôvod, aby ho nezaujali.

Tým, že od detí nie sú vyžadované samostatné úsudky skôr, ako sú schopné ich vytvárať, ne strácajú deti schopnosť samostatného tvorivého myslenia. Moderný svet potrebuje práve takých ľudí, ktorí chcú žiť vo vnútornej slobode a chcú ju uskutočňovať v ľudskej spoločnosti. Tomu slúžia waldorfské školy, preto sa im hovorí „slobodné“.

Metodologické a didaktické znaky:

1. Dieťa a jeho vek je určujúci faktor pre výber a usporiadanie učebnej látky.
2. Osvojovanie učebnej látky vychádza z holistického prežívania a aktívneho konania žiaka, ktoré prostredníctvom syntetického poznávania vedie v neskoršom veku k analytickému chápaniu.
3. V období školskej dochádzky je výchovným princípom prirodzená autorita dospelého.
4. Prostredníctvom učebnej látky sa rozvíja obrazotvornosť dieťaťa. S rastúcim vekom stúpa kognitívna náročnosť a požiadavky na osvojenie, reprodukovanie a praktické využitie pojmov. Prevládajúci spôsob je zážitkové učenie sa.
5. Cieľavedomá práca s dlhodobou pamäťou.

6. Vo vyšších ročníkoch stúpajú nároky na samostatnú prácu žiaka v procese objavovania prírodných a spoločenských zákonitostí (samostatné pozorovanie, presný opis pozorovaného, tvorba vlastného úsudku a všeobecne platných záverov).
7. Dôležitým princípom práce je rytmus a opakovanie, ktoré posilňujú pamäťové osvojenie si učiva.
8. Pohyb je prirodzenou súčasťou vyučovania, pretože rešpektuje prirodzený vývoj dieťaťa od hrubej cez jemnú motoriku, správnu artikuláciu až po kultiváciu myslenia.
9. Rozprávanie príbehov je výchovným prostriedkom - pomáha k budovaniu morálnych hodnôt deťom prirodzeným spôsobom
10. Slovné hodnotenie, ktoré svojím formatívnym charakterom motivuje žiakov k zlepšovaniu svojho osobného výkonu
11. Učitelia pri príprave vyučovania čerpajú z pestrej palety zdrojov (napr. náučná, umelecká a publicistická literatúra atď.).
12. Žiaci si s pomocou učiteľa vytvárajú „vlastné učebnice“ (epochové zošity), ktoré okrem základných poznatkov zachytávajú aj ich individuálne spracovanie.
13. Uvádzať všetko do súvislosti s človekom. Vo všetkom, čo robíme, by sme mali mať na zreteli skutočne praktický život. Nerobiť nič vyumelkované, životu vzdialené.
14. Najskôr konať, potom pochopiť – dieťa musí najskôr pozbierať skúsenosti.
15. Postupovať od celku k častiam – analytický prístup. Tento metodologický postup je uplatňovaný hlavne v matematike a gramatike.

16. Hlavne v prvých školských rokoch, má byť všetko, čo sa hovorí alebo robí, *krásne*, či už ide o to, ako učiteľ hovorí alebo ako píše na tabuľu. Dieťa má dostať príležitosť zažiť, že svet je *krásny*. Pre učiteľa je úskalie v tom, že pozná aj tú nepeknú stránku sveta. Jeho úlohou a cvičením bude, aby vo všetkom dokázal vidieť - nachádzať *krásu* a zdôrazňoval ju. Potom dieťa bude samo chcieť svoju prácu svedomito a *krásne* robiť. A ako metamorfóza tohto úsilia sa u neho neskôr môže rozvinúť naozajstný záujem o svet.

17. Zásada, že učivo sa nemá podávať v definovaných pojmoch, ale názorným slovami : *Všetko prinášať v podobe obrazu*. Prameň, rieka, skala, kameň, kvet, Polárka, ba dokonca aj fyzikálne a chemické zákony napr. o príťažlivej a odpudivej sile, samotný všedný život sa môžu stať symbolom – metaforou - podobenstvom, keď ich učiteľ charakterizuje obrazne. Učiteľ by rovnako, ako Goethe mohol povedať: „*Vo všetkom pominuteľnom drieme podobenstvo, ktoré moje deti potrebujú.*“ To, čo prináša učiteľ v podobe obrazu, musí oživiť vnútorným presvedčením a vrúcnosťou a takto vložiť do detskej duše. Nie z vyučovania, ktoré prúdi od hlavy k hlave, ale z vyučovania, ktoré vedie skôr od srdca k srdcu, bude dieťa čerpať sily po celý život.

18. Musíme sa snažiť „ušetriť“ dieťa od toho, aby predčasne dospelo alebo veľmi rýchlo „zostarilo“, a to tým spôsobom, že rovnakou mierou ako rozum budeme rozvíjať aj jeho vôľu, fantáziu a zrelosť duše.

19. Dieťa počas školskej dochádzky (v druhom sedemročí – termín podľa waldorfskej vývinovej psychológie) prechádza s triednym učiteľom „*bránou úsvitu krásy*“ (Schiller) a poznáva svet.

Filozoficko-pedagogický rámec waldorfskej školy:

- Waldorfská pedagogika vznikla a je inšpirovaná antroposofickým poznaním človeka, ktoré učí vidieť svet a človeka v širokých súvislostiach. Antroposofia umožňuje hlbšie pochopenie človeka, a tým aj dieťaťa - je podnetom pre prácu učiteľa na jeho vlastnom rozvoji.
- Učiteľ prispôsobuje učebnú látku konkrétnej triede na základe učebných osnov pre daný predmet.

Vizuálne odlišnosti:

- - dôraz na estetické hodnoty vo vyučovacom procese (vedenie a úprava zošitov, triednych tabúl, reči učiteľa, správanie)
 - dôraz na estetické kvality prostredia školy ako výchovného prostriedku a kultivácie vzťahu k svojmu okoliu

Vysvetlenie odlišností vyučovania prírodovedných predmetov

Koncepcia biológie vychádza z Komenského zásady postupu od najbližšieho k najvzdialenejšiemu a zameriava sa hlavne na podrobné spoznanie ľudskej stavby a funkcie

- jednotlivých orgánových sústav. Využíva najmä prirodzené možnosti každodenného pozorovania prírody, ako aj seba - spoznanie vlastného tela a jeho fungovania, ktoré sú prístupné všetkým žiakom a ich zmyslovej skúsenosti. Abstrakcia sa vo vývine dostavuje až následne. Snažíme sa o to, aby škola nebola pre deti iba teóriou. Najprirodzenejšou zvedavosťou je záujem o veci, s ktorými sa žiaci osobne stretávajú. Preto vo všetkých učebných obsahoch postupujeme:
- od celku k častiam
- od konkrétneho k abstraktnému
- od blízkeho k vzdialenému
- od praktického k teoretickému pohľadu
- od skúseností k vede

Naším cieľom nie je špecializácia v odbore, ale človek so širokým všeobecným poznaním a záujmom o svet, ktorý vďaka vnímaniu súvislostí sveta rozumie a zodpovedne v ňom koná. Osnovanie učiva vychádza z medzipredmetových vzťahov tak, aby boli čo najviac viditeľné ich vzájomné súvislosti a jednotlivé témy predmetov boli obohacované pohľadmi iných predmetov. V našej koncepcii sa usilujeme o to, aby žiadna učebná látka nebola podávaná izolovane, bez širšieho kontextu, ale ako jav vo svojich časových a priestorových súradniciach.

Riešenie všeobecných otázok biológie na mikroskopickej úrovni nekorešponduje s vývinovou úrovňou žiakov v deviatom ročníku. Preto sa táto téma objavuje v učebnom pláne waldorfských škôl až na strednom stupni, kde je možné sa oprieť o samostatnejší úsudok mladého človeka a je možné počítať s rozvinutejšími schopnosťami pracovať s modelovými predstavami a tieto systematizovať. Vo waldorfskom postupe vyučovania sa mikroskopické pozorovania a genetika objavujú prirodzene až na konci poznávacieho procesu.

Waldorfské učebné osnovy pre ročníky 1. - 3. a Štátny vzdelávací program so zameraním na 1. cyklus

Vítame zavedenie vzdelávacích cyklov v štátnych školách, kde sa na vývin dieťaťa nepozera cez optiku rigidných ročných plánov, ale cez rešpektovanie individuálneho tempa a zrenia v kontexte vývinových zákonitostí. Vyvíjajúcemu sa mladému človeku poskytuje väčší časový priestor na zvládnutie učebnej látky a tvorbu schopností, pokúša sa o celostnejší pohľad na dieťa čo z pohľadu waldorfskej pedagogiky vnímame ako významný krok vpred, ktorý potvrdzuje správnosť a nadčasovosť jej kľúčových princípov. Významné tiež je, že reforma priblížila klasickú školu k alternatívnym smerom práve v oblasti autonómie učiteľa. To všetko v prospech humánnejšieho vzdelávania zameraného na dieťa.

Waldorfská pedagogika jasne pomenúva a presne charakterizuje tri časti ľudskej prirodzenosti - telesnú, duševnú a duchovnú a opiera o ich vzájomnú súčinnosť v čase vývinu dieťaťa. Priamo s prejavmi tejto prirodzenosti - vôľou, cítením a myslením počíta vo svojom učebnom pláne, priraduje im rovnakú dôležitosť a prináša podnety pre ich harmonický vývin. Od toho odvíja a tvorí metodiku. Skúsenosti ukazujú jej odpodstatnenie - v efektívnosti celostného rozvíjania, v oslovení celého človeka, v prepájaní obsahu jednotlivých predmetov.

Waldorfský učebný plán je dôležitým doplnením, hodnotnou nadstavbou a inšpiratívnym príspevkom k súčasnej kurikulárnej reforme prebiehajúcej na Slovensku. Preto je dôležité, aby waldorfské školy boli vítané a mali svoje pevné miesto a podporu v slovenskom školstve.

Kurikulárna reforma zrušila ročníkové osnovy a spojila prvé tri triedy do jedného cyklu. Tým získal napr. neskorší nástup čítania a rozloženie výučby písma do troch ročníkov legitímny priestor. To je len jeden príklad toho ako sa štátny vzdelávací program priblížil k učebným osnovám waldorfskej školy. Nová kurikulárna reforma na mnohých miestach zlegalizovala waldorfskú časovú distribúciu učiva. Významným krokom k humanizácii vzdelávania je podpora a legislatívne ukotvenie širších možností pre slovné hodnotenie žiakov, ktoré učiteľom v 1. cykle umožňuje komplexnejšie zachytiť individuálny pokrok dieťaťa namiesto jeho redukovania na tradičnú známku.

V nasledujúcej porovnávacjej tabuľke uvádzame, obsah a výkonové štandardy, ktoré aj po zavedení reformy ostávajú v štátnom vzdelávacom programe a vo waldorfských učebných osnovách rozdielne - vypracované pre 1.-3. ročník waldorfskej školy a 1. cyklu kurikulárnej reformy.

VZDELÁVACI A OBLASŤ	1. cyklus	waldorfská škola, ročníky 1.-3.
Slovenský jazyk a literatúra	Obsah učiva ako aj výkonové štandardy za 1. cyklus korešpondujú s učebnými osnovami waldorfskej školy pre ročníky 1 až 3. Časová dotácia pre celý 1. cyklus predstavuje 792 vyučovacích hodín.	K časovej dotácii: EPOCHOVÉ vyučovanie (bloková výučba trvá 4 týždne vždy ráno od 8:00 - 9:45, spolu je to 11,5 vyučovacích hodín/týždeň x 16 týždňov do roka je 184 hodín. Za 3 roky je to 552 vyučovacích hodín. Jazykové učenie nezaniká ani v týždňoch, kedy prebieha iná epocha. Rozvíjanie reči, recitácia, jazykolamy, počúvanie a prerozprávanie príbehov, prebieha každý deň, v rytmickej časti epochového vyučovania, alebo na jeho konci. Často sa recitáciou začína aj ďalšia vyučovacia hodina alebo iná epocha (ručné práce, formové kreslenie, maľovanie, prvouka, prírodoveda, vlastiveda). Hlásková eurytmia je ďalším predmetom, ktorý priamo pracuje na správnej tvorbe reči v rečových orgánoch žiakov. Podiel týchto hodín v časovej dotácii pre oblasť slovenského jazyka a literatúry neuvádzame - je zahrnutý v oblastiach Človek a svet práce, Človek a príroda a Umenie a kultúra
Cudzí jazyk	Obsah učiva za 1. cyklus korešponduje s učebnými osnovami waldorfskej školy pre ročníky 1 až 3.	V ročníkoch 1 až 3 v cudzom jazyku zámerne absentuje písomná a čítaná forma, pričom vyučovanie je postavené výhradne na dominantnom rečovom

	Výučba cudzieho jazyka predpokladá aj jazykové produkcie vo forme písomného prejavu a čítania. Pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností sa využívajú rôzne druhy textov v printovej, audiovizuálnej a digitálnej forme - úryvky ilustrovaných rozprávok a príbehov, krátke opisy, piesne, básničky, rie-kanky, komiksy, plagáty, oznámenia, letáky a pod. časová dotácia 1 hodina/týždeň, spolu 99 vyučovacích hodín za celý cyklus	učení sa (prostredníctvom imitácie, pesničiek, básní, príbehov, hier a dialógov). Cieľom je osvojiť si základy cudzej reči tak, ako sa prirodzene dieťa v rannom veku učí materinskú reč. Písomná forma a čítanie prichádza až v 4. ročníku a vtedy zaznamenávame veľmi rýchly nábeh čítania a písania textov, ktoré majú žiaci osvojené rečou. Požadované štátne štandardy pre písomnú produkciu preto žiaci waldorfskej školy dosahujú s časovým posunom, až po zavedení písania v neskoršom období. 2 hodiny týždenne na jeden cudzí jazyk, spravidla sa žiaci učia dva cudzie jazyky od prvého ročníka, časová dotácia tak predstavuje 198 - 396 vyučovacích hodín
Matematika a informatika	Matematika Obsah učiva ako aj výkonové štandardy za 1. cyklus korešpondujú s učebnými osnovami waldorfskej školy pre ročníky 1 až 3. Geometria je spojená s používaním rysovacích pomôcok - pravítko, kružidlo Informatika 396 vyučovacích hodín, priemer za 1 rok = 132	Matematika zahŕňa zoznámenie sa nielen s kvantitatívnym, ale aj kvalitatívnym aspektom čísel. Abstraktné matematické myslenie sa rozvíja veľmi pomaly, dôraz sa v prvých troch rokoch kladie na konkrétne prežívanie matematických procesov cez príbehy, slovné úlohy, rytmický pohyb a používanie manipulatív. V prvom ročníku sa preberajú štyri základné matematické operácie, s dôrazom na sčítanie a odčítanie. Matematické pojmy sa zavádzajú neskôr, v súlade s rozvojom abstraktného chápania matematiky. Základy geometrie sa vyučujú najmä prostredníctvom formového kreslenia, voľnou rukou, t.j. bez rysovacích pomôcok. Geometria ako taká sa na waldorfských školách vyučuje až na druhom stupni, rovnako tak aj informatika. Elementárna matematika však deti sprevádza na mnohých ďalších vyučovacích predmetoch ako je hudobná výchova, eurýtmia, ručné práce. 552 vyučovacích hodín, priemer za 1 rok = 184
Človek a príroda	Súčasná kurikulárna reforma prináša integráciu pôvodných predmetov prvouka,	Súčasná kurikulárna reforma prináša integráciu pôvodných predmetov prvouka, prírodoveda a vlastiveda do

Človek a spoločnosť	prírodoveda a vlastiveda do širších vzdelávacích oblastí Človek a príroda a Človek a spoločnosť. Týmto krokom prepája prírodovednú a spoločenskovednú zložku, ktoré sú často ťažko oddeliteľné. Pri porovnávaní Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) pre 1. cyklus v oblasti Človek a príroda s vyučovaním prvouky a prírodovedy v 1. až 3. ročníku waldorfskej školy narážame na veľké rozdiely v obsahovom aj výkonovom štandarde. Obe sú vyjadrením rozdielneho pohľadu na dieťa a na to, ako poznáva okolitý svet. S oblasťou človek a spoločnosť je to podobné. Waldorfská pedagogika dokáže v ročníkoch 1.-3. z tejto oblasti uplatniť len 6. a 9. cieľ: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom. Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy. Zvyšok obsahu a výkonových štandardov uplatňuje vo vyšších cykloch. Podmienky pre rozvoj vyžadovaných schopností orientácie v čase a priestore dozrievajú až po 9. roku života. Časová dotácia predstavuje 198 vyučovacích hodín.	širších vzdelávacích oblastí Človek a príroda a Človek a spoločnosť. Týmto krokom prepája prírodovednú a spoločenskovednú zložku a dáva ich do priameho vzťahu s človekom – čo je princíp, ktorý bol pre waldorfskú pedagogiku od jej vzniku prirodzený. V období experimentálneho overovania (2001 – 2014) preto waldorfské školy hľadali takú formu učebných osnov, ktorá by bola kompatibilná a zrozumiteľná pre vtedajší legislatívny rámec a štátne vzdelávacie programy. Pri porovnávaní narážame na veľké rozdiely. Hlavné rozdiely nespočívajú len v obsahu tematiky, ale predovšetkým v prístupe k dieťaťu a k chápaniu toho, ako poznáva svet. Vedecký prístup, ktorý ŠVP integruje už od raných ročníkov, je vo waldorfskej pedagogike posunutý až do 2. a 3. cyklu Triedenie živočíchov podľa znakov, skupenstvá látok a ďalšie témy Štátneho vzdelávacieho programu si totiž vyžadujú veľkú mieru odstupe od sveta, aby sme mohli hovoriť o objektívite poznania, o ktoré sa dá oprieť. Mladší žiak však z vývinových dôvodov takýto analytický odstup ešte nemôže a nemá mať. Waldorfská pedagogika nechápe dieťa ako malého dospelého, ale ako človeka s odlišným, hlboko prepojeným a prežívajúcim vnímaním reality. Preto prírodovedné témy sprostredkúva prostredníctvom príbehov, obrazov, priameho zážitku a budovania citového vzťahu k okoliu. Cieľom nie je chladná klasifikácia prírody, ale prebudenie úžasu a úcty k nej. Vo waldorfských učebných osnovách sú obsahy prvouky pre 1. a 2. ročník, ako aj vlastivedy a prírodovedy pre 3. ročník, koncipované integrovane. V pedagogickej praxi sa tieto témy prirodzene prepájajú s ďalšími predmetmi, ako sú slovenský jazyk, matematika, hudobná a výtvarná výchova, pracovné vyučovanie či eurytmia. V 3. ročníku sa učivo vnútorne člení na štyri hlavné tematické bloky: Od zrna k chlebu, Staré remeslá, Stavba domu, Miery a
----------------------------	--	--

		váhy. Ide o výsostne praktické predmety. Žiaci poorú políčko, zasejú obilie, zožnú, vymlátia, pomelú a upečú chlieb, postavia malú drevenú alebo murované stavbu od projektu až po realizáciu, ktorá na školskom dvore slúži potrebám školy, remeslá zamerané na životné potreby sú začlenené do životných súvislostí a žiaci viaceré z nich spoznávajú prakticky. Cieľom je postupné začleňovanie dieťaťa do okolitého sveta, do priestoru a času. 4 epochy predstavujú 184 vyučovacích hodín. Časová dotácia pre epochu Miery a váhy (48 hodín) je súčasť časovej dotácie matematiky. Téma staré remeslá okrem epochových hodín má presah do predmetu pracovné vyučovanie - oblasť Človek a svet práce.
Človek a svet práce	Štátny vzdelávací program zahŕňa aj prácu s plastom. 3 hodiny/týždenne x 33 týždňov je 99 vyučovacích hodín.	Ručné práce v 1. až 3. ročníku rozvíjajú jemnú motoriku a koordináciu pohybov, čo priamo stimuluje rečové centrá a podporuje zdravý vývoj mozgu dieťaťa. Pletením a háčkovaním si žiaci prirodzene posilňujú vôľu, trpezlivosť a schopnosť dlhodobého sústredenia pri dokončovaní zmysluplných výrobkov. Tieto praktické činnosti navyše prepájajú intelektuálne učenie s citovou a vôľovou zložkou, čím už od útleho veku budujú u detí hlbokú priestorovú predstavivosť a základy logického i matematického myslenia. Aj preto majú ručné práce vo waldorfskom učebnom pláne tak významné postavenie a výrazne vyššiu časovú dotáciu v porovnaní so štátnym vzdelávacím programom. Napĺňajú totiž základný pedagogický princíp „hlava, srdce a ruky“, podľa ktorého sú kognitívne, citové a vôľové zložky osobnosti pri rozvoji dieťaťa rovnocenné. Žiaci pracujú s prírodnými materiálmi - včelí vosk, hlina, ovčia vlna, bavlna, ľan, prútie, drevo. Absentujú plasty. 6 hodín do týždňa v ročníkoch 1.- 3. počas 33 týždňov predstavuje 196 vyučovacích hodín.

Umenie a kultúra	Hudobná výchova: Obsah učiva ako aj výkonové štandardy za 1. cyklus korešpondujú s učebnými osnovami waldorfskej školy pre ročníky 1 až 3. Výtvarná výchova Cieľavedome použiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky, nástroje, materiály, médiá, techniky, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv, fantázií, myšlienok, skúseností a pocitov a emócií. Dotácia hodín je rovnomerne rozdelená pre výtvarnú a hudobnú výchovu, predstavuje priemerne 2 hodiny/týždeň, za	Vo waldorfských školách sa v prvých ročníkoch kladie absolútny dôraz na autentický, živý zážitok, prirodzený ľudský hlas a akustické nástroje. Reprodukovaná hudba (z CD, mobilov, počítačov či reproduktorov) je z vyučovacieho procesu v tomto veku striktne vylúčená. Hlavným cieľom je zážitok z procesu tvorby, rozvoj vnútornej predstavivosti a citové vnímanie čistých kvalít farieb a foriem. Umenie sa v tomto veku chápe ako prostriedok na harmonizáciu citového života a posilnenie vôle dieťaťa. Žiaci nepoužívajú digitálne technológie. V primárnom vzdelávaní obsah predmetu výtvarná výchova (ďalej len Vv) nie je náplňou iba dvoj hodinovej dotácie, ale mnohé edukačné témy sú náplňou iných špecifických predmetov SZWŠ ako napríklad: Formové kreslenie (ďalej len Fk), ručné práce (ďalej len Rp), či priamo súčasťou epochy. Epochové zošity sú vedené s dôrazom na výtvarné prevedenie a je v nich ponechaný veľký priestor na kresebné uchopenie jednotlivých tém predmetov vyučovaných počas epochy. V epochových zošitoch učitelia využívajú hlavne v nižších ročníkoch voskové kvádriky a farbičky. Modelovaníu, podnetom remesiel a dizajnu sa zas v nemalej miere venujú žiaci na ručných prácach. Nosným je používanie kvalitných farieb, pigmentov, či iných výtvarných materiálov, čo umožňuje lepšie vnímanie (napríklad u farieb), technologické uchopenie a možnosti výtvarného prejavu. Vo waldorfských učebných osnovách zahŕňa vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra predmety hudobná výchova, výtvarná výchova a formové kreslenie, ktoré v rámci 1. cyklu predstavujú celkovú časovú dotáciu 330
-------------------------	---	---

	celý 1. cyklus = 198 vyučovacích hodín	vyučovacích hodín, priemer 4 hodiny/týždeň. Do tejto oblasti patrí aj špecifický predmet eurytmia, ktorej obsahom je umelecký pohyb realizovaný v podobe hláskovej a tónovej eurytmie. Z dôvodu jej psychosomatického prínosu je však jej presná časová dotácia vykázaná v rámci vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb.
Zdravie a pohyb	-identifikovať základné olympijské symboly, olympijské motto, pojem olympiáda a minimálne troch slovenských športovcov – olympionikov - dosiahnuť individuálne zlepšenie v úrovni pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti, - vysvetliť význam pohybu, ktorý je potrebný pre rozvoj telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti, - predviesť aspoň dve pohybové hry pre rozvoj pohybových schopností - predviesť aspoň dve cvičenia pre podporu správneho držania tela, 196 vyučovacích hodín, priemerne 2 hodiny/týždeň	Časť obsahových a výkonových štandardov, najmä tie, ktoré súvisia s rozvojom pohybovej gramotnosti a nadobúdaním pohybových zručností, je súčasťou waldorfských učebných osnov. Časť obsahových a výkonových štandardov, ktoré sa týkajú uvedomovania si zdravia, hygieny, správnej životosprávy a dodržiavania pravidiel fair play, je realizovaná výhradne praktickou aplikáciou počas celého pobytu v škole, ako aj počas exkurzií, výletov, presunov a škôl v prírode. Tá časť obsahových a výkonových štandardov, ktorá vyžaduje intelektuálne uchopenie pohybu a životného štýlu, prípadne vedomosti je posunutá do vyšších ročníkov. V mladšom školskom veku má prednosť fantázia a obrazotvornosť v spojení s pohybom a životným štýlom, nie intelektuálne pochopenie, kategorizácia, abstraktné pojmy. Apel na logické chápanie a zdôvodňovanie pred 9. rokom života spôsobuje oslabenie fyzického zdravia a vitality dieťaťa. Vytráca sa prirodzená detská predstavivosť, schopnosť žasnúť a radosť zo sveta. Dieťa sa stáva nervóznym, neposedným, emocionálne chladnejším, čo neskôr vedie k únave a k strate vnútornej motivácie k učeniu. V ľavom stĺpci sú príklady zo ŠVP, ktoré na waldorfskej škole patria do vyššieho ročníka. Vo waldorfských učebných osnovách zahŕňa vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb predmety telesná výchova a eurytmia. Časová dotácia 196

		vyučovacích hodín , priemerne 2 hodiny/týždeň.
Etika a náboženstvo	Povinne voliteľný predmetom je náboženstvo a etická výchova.	Etická výchova nie je izolovaným predmetom, ale je organicky rozprestretá do celého vyučovacieho dňa a života waldorfskej školy. Waldorfské školy nie sú cirkevné ani konfesijné školy. Nepresadzujú žiadne konkrétne náboženstvo. Ak má škola dostatok detí určitého vyznania (napr. rímskokatolíckeho) a rodičia o to požiadajú, škola umožní externému katechétovi/kňazovi viesť tieto hodiny podľa štátnych osnov danej cirkvi.
Celkový počet školou voliteľných hodín	6 voliteľných hodín	6 voliteľných hodín
Ďalšie špecifiká		
učebnica v kontexte mediálnej výchovy	Aj keď učebnica už nie je povinným dominantným nástrojom vzdelávania, práca na vyučovaní sa o veľmi často opiera o hotové alebo predpripravené učebné materiály - učebnice, písanky s predtlačou, pracovné zošity, čítanky, digitálne vizuálne obrazy a pod.	Veľké zošity umožňujú prvákovi robiť veľké tvary, nie je obmedzený riadkami. Neskôr sa učí sám si robiť riadky a okraje (rámčeky) pomocou širokých voskových kvádrov, čím precvičuje koordináciu, prepája hemisféry, rozvíja jemnú motoriku. Celé vyobrazenie učebnej látky v zošite smeruje k umeleckému stvárneniu a rozvíjanie zmyslu pre estetiku oveľa viac ako práca do predtlačenej formy. Tak sa zdanlivá nevýhoda stáva benefitom v rozvíjaní viacerých oblastí súčasne. Tým, že prváčik nestojí pred hotovým, vytlačeným textom a ilustráciou, nestáva sa pasívnym konzumentom pripravených informácií. Učí sa, že informácia, obraz aj text sú výsledkom aktívneho procesu tvorby. Pochopenie, ako médiá a texty reálne vznikajú, kladie v dnešnom digitálnom svete silný základ kritickej mediálnej gramotnosti. V predtlačenej formách dieťa často len mechanicky spája čiary alebo dopĺňa chýbajúce písmená (vyplňovanie šablón). Pri tvorbe vlastnej učebnice žiak preberá

		zodpovednosť za celok. Zažíva proces od prázdneho listu papiera až po hotové autorské dielo. Okrem toho tvorba vlastných pomôcok (tabuliek, kartičiek) a epochových zošitov funguje ako prirodzená terapia pre žiakov s ADHD a dysgrafiou. Zošit alebo vlastnoručne vyrobené pomôcky slúžia ako učebnice - to platí aj pre vyššie ročníky waldorfskej školy.
Tematické dni	Tematické dni sú povinné pre 2. a 3. cyklus, pre 1. cyklus sú voliteľné.	Žiaci 1. až 3. ročníka prežívajú ročný cyklus prostredníctvom tradičných slávností zakotvených v európskom kultúrnom priestore. Na jeseň je to michaelská a martinská slávnosť, v zime advent, Vianoce a fašiangy, na jar jarňá či veľkonočná slávnosť a v lete jánsky sviatok. Pomocou týchto zmysluplných obrazov začleňuje waldorfská škola dieťa do vnímania času, pričom jeho objektívny rytmus a obsah prirodzene prepája s vnútorným, duševným prežívaním. Slávnosti často sprevádzajú alebo spoluvytvárajú rodičia školy.

Didaktické hry	Škola realizuje raz ročne v každom ročníku 1. cyklu didaktické hry a v každom ročníku. Jeden vyučovací deň predstavuje v 1. cykle päť vyučovacích hodín. Ciele a obsah didaktických hier a účelových cvičení vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb.	Waldorfská pedagogika kladie dôraz na zážitkové učenie, nápodobu a zdravý telesný vývoj. Žiaci si osvojujú pravidlá prostredníctvom reálnych zážitkov, príbehov, zmyslových vnemov a priamej praktickej skúsenosti. Obsah didaktických hier ŠVP je organicky integrovaný do viacerých oblastí: - v predmetoch prvouka, vlastiveda a prírodoveda, kde sa v nadväznosti na kolobeh ročných období venujeme starostlivosti o zdravie, - v praktickej príprave, ktorá predchádza presunom žiakov hromadnou dopravou (zásady bezpečného správania v doprave), - v priamom pobyte a pohybe v prírode (bezpečnosť v otvorenom teréne). Schopnosť spolupracovať v tíme, rešpektovať pokyny a pomáhať spolužiakom v krízových situáciách rozvíjame kontinuálne počas celého dňa – na vyučovaní aj v školskom klube detí. Témy ochrany zdravia a prvej pomoci dopĺňa praktické zvládnutie mimoriadnych situácií, ktoré realizujeme formou cvičných poplachov a nácvikov evakuácie školy 1xročne.
----------------	---	---

III. Materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu

- Škola má k svojej činnosti v školskom roku 2026/2027 prenajaté od Obchodnej akadémie Polárna 1 Košice (ďalej iba OA) tieto priestory:
- 6 učební, v ktorých je 5 kmeňových tried
- 1 učebňu eurytmie
- 1 odbornú učebňu pre prácu s drevom
- zborovňu, ktorá je zároveň kanceláriou riaditeľky školy
- oddelené toalety pre dievčatá a chlapcov (toaleta pre dievčatá I. stupňa, pre dievčatá II. stupňa, toaleta pre chlapcov I. stupňa a chlapcov II. stupňa)
- 2 miestnosti pre upratovačku
- v prenájme veľký vstupný vestibul
- v podielnom nájme chodby pri ročníkoch II. Stupňa

Žiaci sa stravujú v jedálni OA. Škola si prenája telocvičňu na hodiny Tv pre 3., 5., 7., 9. ročník.

Pre hodiny telesnej výchovy je zabezpečené telocvičné náradie – lavičky, žinenky, gymnastický pás, odrazové mostíky, švédske bedne, trampolína, zostava na skok do výšky, pomôcky na akrobáciu a žonglovanie – súvisiace s projektom v 6. ročníku Cirkus a náčinie pre projekt v 5. ročníku Olympiáda. Škola má k dispozícii prenajatý vonkajší areál, kde pod dozorom učiteľov žiaci trávia veľké prestávky, vo vhodnom počasí hodiny Tv a v ŠKD realizujú pohybové aktivity. V budove školy majú sociálne zariadenia veľmi dobrý štandard s vyhovujúcim pomerom na počet žiakov, ich čistotu udržiavame vďaka ekologickým prostriedkom Sonet, ktoré kupujeme v obchodoch siete Biotrend s 20% zľavou. Na toaletách majú žiaci vždy k dispozícii toaletný papier, papierové utierky, tekuté mydlo zo Sonetu, starším dievčatám zabezpečujeme hygienické vrecká na vložky a samostatný odpadkový kôš na ne. Už niekoľko rokov dostávame sponzorský dar od košickej DM: toaletný papier, papierové utierky, servítky, čistiace prostriedky, handry. Všetky 4 toalety sme zrekonštruovali – vymenili sme toaletné misy, dvere do kabínok, vymenili sme dlaždice a dali sme nové obkladačky, steny a stropy sme vystierkovali. Stenu nad umývadlami umelecky skrášľujú keramické rybičky – výrobky kolegyne zo škôlky, ktorá je súčasne mamičkou nášho žiaka.

Učitelia majú k dispozícii zborovňu, ktorá je súčasne priestorom pre riaditeľku školy, je zároveň aj kanceláriou a je v nej umiestnená pedagogická knižnica. Učitelia majú v zborovni k dispozícii počítače, 3 tlačiarne, kopírovacie zariadenie, skener, ďalšie zariadenia na úpravu (orezávanie) písomných materiálov, skartovačku. Škola má pripojenie na internet, cez optický kábel firmy Antik Košice. Triedy školy majú staré drevené okná, vymenené drevené dvere, podlahy, lavice a stoličky podľa súčasných noriem, s nadštandardom umeleckej ručnej práce. Tá je viditeľná vo všetkých triedach v spôsoboch maľovania stien, v tvorení dekorácie, tvorenia policových systémov, krytov na radiátory či priestorov na odkladanie či zviditeľnenie žiackych prác. Každý ročník má vlastnú charakteristickú farbu stien a ich vzhľad sa mení v priebehu roka podľa preberaných učebných tém, ročných období či sviatkov. V každej triede alebo pred ňou je priestor na vystavenie prác žiakov. Od 7. ročníka je v triede k dispozícii premietací počítač, internetom a kvalitným spätným projektorom.

Trieda na prácu s drevom je vybavená hoblicami, drevárskym náradím, brúskou na dláta. Táto trieda má vybavenie aj na prácu s meďou.

Textilná dielňa v tomto školskom roku sa musela premiestniť na chodbu, kde sme vytvorili provízorný priestor na prácu. Vybavenie: mechanické šijacie stroje, elektrické šijacie stroje, kolovrátko, česačka na prácu s vlnou, pomôcky na štrikovanie, háčkovanie, šitie, vyšívanie, paličkovanie, plstenie.

Eurytmická miestnosť je vybavená klavírom, medenými a drevenými tyčami, drevenými guľami, žiaci majú k dispozícii eurytmické šaty a cvičky.

Na vyučovanie hudobnej výchovy sú zabezpečené: sopránové flauty – každé dieťa má svoju, altové a tenorové flauty, 3 klavíry, 5 gitár, 3 husle, 1 akordeón, africké bubny a kongá, detské klarinety a priečne flauty, melodické trubice, stojany na noty.

Na výtvarnú výchovu sú zabezpečené: stojany a poháriky na akvarelové farby, štetce rôznych hrúbok, pastelky, giocondy, suchý pastel, potreby na kaligrafiu – rôzne pierka, tuše, potreby na linoryt, rudka - uhlík, mäkké ceruzky, uhlíkové ceruzky, plastické gumy, pre vyššie ročníky zabezpečené maliarske stojany, špeciálne papiere na rôzne techniky kreslenia a maľovania, podložky pre maľbu a kresbu. Pre 8. a 9. ročník sú k dispozícii umelecké stojany.

Na práce na pozemku je zabezpečené: lopaty, hrable, motyky, krompáče, fúriky, píly, rezačky, nožnice na drevo, krovinoz. Budujeme poličko, kompostovisko, dážďovkový kompost. Všetky miestnosti v priestore školy majú vymenené vstupné dvere za drevené, v každej triede je vyrobená drevená policová zostava, ktorá slúži ako knižnica, pod oknami je policová zostava, do ktorej si žiaci odkladajú zakladače so zošitmi, krabičky s potrebnými pomôckami..., okolo umývadiel je policová zostava, ktorá slúži na odkladanie. Každá trieda, podľa potreby má ešte svoje špecifické zariadenie – napr. v 6. ročníku sú v skrinách odložené

pomôcky na fyziku a chémiu. Vo vstupnom vestibule sú pre žiakov zabezpečené drevené šatníkové skrine, na chodbách sú pred triedami namontované závesné skrinky na odkladanie pomôcok.

Pre informatiku v 9. ročníku sme zabezpečili počítače z projektu Digi Edu.

Chodby skrášľujú kvety, na oknách je aktuálna výzdoba podľa ročných období – tzv. transparentné obrázky.

Triedime odpad: bio, plasty, papier.

IV. Vízia pre školský rok 2026 / 2027

V personálnej oblasti:

- zastabilizovať kolégium v súvislosti s postupným odchodom do dôchodku dvoch kolegyň zo zakladajúcej skupiny – odovzdávanie kompetencií, zmena na poste zástupcu školy a štatutára zriaďovateľa za školu,
- vypracovať systém triednictva a personálneho zabezpečenia vyučovacieho procesu v ročníkoch 8. a 9. (s výhľadom na strednú školu).

V pedagogickej oblasti:

- vypracovať smernicu pre prácu podporného tímu – mať vlastného psychológa, špeciálneho pedagóga a terapeutov
- Práca na konferencii na tému Pozorovanie dieťaťa
- odborne viesť hodiny eurytmie pod vedením vzdelanej eurytmistky
- Pripraviť semináre pre rodičov
- Kolégium učiteľov opäť nacvičí pod vedením K.B.- Malý Spevohru Traja králi
- vzdeláť nového učiteľa pre post kariérového a výchovného poradcu
- vedenie – sprevádzanie nových kolegov – adaptačné vzdelávanie

V organizačnej oblasti:

- zabezpečiť školu priestorovo, aby mohla napĺňať víziu otvorenia prvého ročníka každý rok.
- Zisťovanie možnosti sťahovania školy do nových priestorov
- Rokovania na KSK, MMKE, s poslancami
- dokončiť rekonštrukciu veľkej chodby skladový priestor – presťahovať na ňu textilnú dielňu

V. Charakteristika pedagogického zboru

Kvalifikovanosť zboru úzko súvisí s poňatím waldorfskej pedagogiky, postavenej na úlohe triedneho učiteľa počas veľkej časti obdobia vzdelávania žiaka na základnej škole. Učitelia majú vysokoškolské vzdelanie, doplnené 3-ročným štúdiom waldorfskej pedagogiky, ktoré ich oprávňuje k práci triedneho učiteľa vo waldorfskej škole a k práci odborného učiteľa.

3-ročné vzdelanie vo WP je podmienkou prijatia za triedneho učiteľa. Aspoň začatie tohto štúdia je podmienkou pre prijatie za odborného učiteľa a učiteľa v ŠKD, ak nie je vzdelávanie ani začaté, tak prisľub, že po roku práce v škole musí toto vzdelávanie začať.

Škola spolupracuje s CPPPaP Zuzkin park 10, 040 11 Košice, podľa dohody a potreby triednych učiteľov, navštevuje školu poradenská psychologička.

Spolupráca so zdieľanou špeciálnou pedagogičkou Mgr. Dankou Ferkovou pokračuje aj v školskom roku 2026/27

Personálne zabezpečenie v školskom roku 2026/2027

Triedni učitelia:

Triedna učiteľka 1. ročníka: Ing. Tatiana Halačová
Triedna učiteľka 2. ročníka: Ing. Stanislava Lichvárová
Triedna učiteľka 3. ročníka: Mgr. Miroslava Lešínská
Triedny učiteľ 5. ročníka: Jozef Bitzner Malý
Triedny učiteľ 7. ročníka: Mgr. Slavomír Lichvár
Triedna učiteľka 9. ročníka: Mgr. Renáta Blaschke

Ostatní pedagogickí pracovníci:

Mgr. Marcela Kováčová – riaditeľka školy, učiteľka umeleckých predmetov a slovenského jazyka

Ing. Ľudmila Jakabová – učiteľka matematiky, ruského jazyka

Mgr. Slavomír Lichvár – učiteľ AJ, fyziky,

Ing. Ľubica Kreibiková – učiteľka chémie

Mgr.art. Katharina Bitzner-Malý – asistentka a učiteľka nemeckého jazyka a hudobnej

Petra Hegedušová – pedagogický asistent

Mgr. Natália Kostorná – vychovávateľka, učiteľka Ručných prác

PharmDr. Adriána Fečkaninová, PhD. - vychovávateľka

Korepetítorka: Mgr. Monika Tujvelová

Zdieľaná špeciálna pedagogička: Danko Ferková

- začínajúci učiteľ pravidelne konzultuje svoju pedagogickú činnosť so svojim sprevádzajúcim učiteľom po dobu minimálne 2 rokov, je samozrejmosťou na našej škole, že sa vzájomne sprevádzame, podporujeme a pomáhame si vo vzdelávacom procese.

V tomto školskom roku je začínajúcou triednou učiteľkou Tatiana Halačová – sprevádzajúcou učiteľkou je Stanislava Lichvárová.

Začínajúcim učiteľom je Peter Špak – sprevádzajúcou učiteľkou na fyziku je Ľudmila Jakabová, pre matematiku Slavomír Lichvár

Administratíva:

Riaditeľka školy: Mgr. Marcela Kováčová

Zástupca riaditeľky školy: Mgr. Renáta Blaschke

Účtovníčka: Jana Pačilová

Hospodárka školy: Ing. Milada Perháčová

Bežný chod – upratovanie: Monika Chrenková, Ivana Lengyelová

Konzultanti pre

Prácu s drevom: Ismed Rešiti

Práca na reči – Ing. Milada Perháčová

Podstata a kvalita úlohy:

Rudolf Steiner: citát

„Štyri zlaté pravidlá pre učiteľské povolanie:

Učiteľ nech je človekom iniciatívy vo veľkom i malom celku.

Učiteľ má byť človekom, ktorý má záujem o všetko svetské i ľudské bytie.

Učiteľ má byť človekom, ktorý vo svojom vnútri nikdy neuzavrie kompromis s nepravdivosťou.

Učiteľ nesmie vyschnúť a skysnúť.“

Právomoci:

- prijať do triedy žiakov na základe vlastného rozhodnutia, s vedomím kolégia; v sporných prípadoch sa poradiť
- na základe poznávania prirodzenosti dieťaťa má slobodu upraviť učebný plán v rámci základného učiva vymedzeného učebnými osnovami v danom ročníku a o závažných zmenách – napr. presunoch učiva informuje kolégium
- má právo byť členom alebo hosťom všetkých organizačných štruktúr školy
- má právo hospitovať na hodinách svojich kolegov
- má právo vyjadriť svoj názor a interpelovať všetky procesy a úlohy školy
- začínajúci triedny učiteľ má právo vybrať si, prípadne zmeniť sprevádzajúceho učiteľa

Vzdelávanie zamestnancov školy

V ďalšom vzdelávaní zamestnancov za dôležité považujeme zabezpečiť:

Formou vzdelávacích podujatí a aktualizácie vzdelávania (semináre, kurzy, hospitácie, stáže...) zvyšovať kompetencie učiteľov v oblasti waldorfskej pedagogiky.

Spolupráca so zahraničnými vzdelávacími inštitúciami:

IAO konferencia – prednášky p. Wiecherta v Prahe

Letná Akadémia – príprava triednych učiteľov na nový ročník (Semily, interné školské vzdelávanie – zdieľanie skúseností)

Kurzy umeleckej reči, hudby, modelovania, maľovania a kreslenia, remesiel a eurytmie, liečebnej eurytmie, priestorovej dynamiky.

Sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovších poznatkov (inovácie) z metodiky waldorfského vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied.

Oboznamovanie sa s kurikulárnou reformou. Porovnanie nášho a kurikulárneho 1. ročníka

Príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. uvádzajúci učiteľ, výchovný poradca, kariérový poradca, arteterapeut.

Príprava pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠKVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie, atď.

Plán profesijného rozvoja

Organizácia	Súkromná ZŠ waldorfská (ďalej len SZŠW)
IČO	42 40 91 36
Obec a PSČ	Košice, 040 12
Ulica a číslo	Polárna 1
Štát	Slovensko
Štatutárny orgán	Mgr. Kováčová Marcela, Mgr. Blaschke Renáta
Zriaďovateľ	Spoločnosť priateľov slobodnej výchovy a vzdelávania – Krídla o.z.

Plán profesijného rozvoja zamestnancov Súkromnej základnej školy waldorfskej vydáva riaditeľ/ka na obdobie školského roka 2026/27

- a) Po prerokovaní v pedagogickom kolégiu dňa 31.08. 2026
- b) Po prerokovaní v rade školy dňa 31.08. 2026
- c) Po prerokovaní so zriaďovateľom dňa 31.08. 2025

Plán profesijného rozvoja nadobúda platnosť dňa 01.09. 2025

Po prerokovaní so zriaďovateľom, v pedagogickom kolégiu, a v Rade školy, možno plán profesijného rozvoja počas jeho platnosti dopĺňať a meniť v súlade s aktuálnymi potrebami školy (§ 40 ods. 4 zákona č. 138/2019 Z. z.).

.....

Podpis riaditeľky školy, pečiatka

I. Úvod

- 1) Kvalita školy závisí od profesionálneho rozvoja a napredovania učiteľov, to znamená na priebežnom celoživotnom vzdelávaní sa. V škole preto podporujeme všetky formy vzdelávania pedagogických zamestnancov (PZ).
- 2) Medzi základné ciele patrí :
 - a) neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie a zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti PZ
 - b) rozvoj osobnostných vlastností PZ, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
 - c) zabezpečiť prípravu pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, vedúci metodického združenia a pod.
 - d) uvádzať začínajúcich pedagógov do praxe /začínajúci PZ
 - e) zabezpečiť prípravu pedagogických zamestnancov na zvyšovanie kompetencií, hlavne jazykových spôsobilostí a schopností efektívne pracovať s IKT
 - f) zabezpečiť prípravu pedagogických zamestnancov na tvorbu školského vzdelávacieho programu
 - g) sprostredkovať najnovšie poznatky z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied
- 3) Tieto ciele možno zabezpečiť najmä :
 - a) prostredníctvom individuálneho sebavzdelávania učiteľov, profesijným rozvojom PZ v podmienkach školy
 - b) organizovaným vzdelávaním PZ
- 4) Potreby profesionálneho rastu zamestnancov zisťujeme :
 - a) diskusiami
- 5) Tento plán profesijného rozvoja (a kariérového postupu) PZ reaguje na zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch, najmä na časti súvisiace so zmenami v oblasti profesijného rozvoja a jeho plánovania, a to aj v kontexte adaptačného a aktualizáčného vzdelávania, ktoré bude realizované v škole.

II. Legislatívne východiská

- 1) Podľa § 4 ods. 1 písm. i) zákona č. 138/2019 Z. z. je pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec povinný udržiavať a rozvíjať svoje profesijné kompetencie.
- 2) Predložený plán vychádza a v plnej miere zohľadňuje :
 - a) Zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 138/2019 Z. z.“)
 - b) Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 553/2003 Z. z.“)

III. Teoretické východiská

- 1) Profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov:
 - a) je súbor aktivít vedúcich k zdokonaľovaniu výkonu profesie PZ a skvalitňovaniu výsledkov učenia žiakov,
 - b) zahŕňa akcie ďalšieho vzdelávania PZ, vzájomnú odbornú debatu medzi PZ

- c) samoštúdium
- 2) Výhodiskom tvorby plánu profesijného rozvoja v škole je:
 - a) koncepcia školy
 - b) požiadavky na vzdelávanie PZ
 - c) výsledky hodnotenia zamestnanca
 - d) plán osobného profesijného rozvoja PZ

IV. Základné pojmy

- 1) Profesijný rozvoj je proces
 - a) prehlbovania, zdokonaľovania a rozširovania profesijných kompetencií,
 - b) získavania profesijných kompetencií na výkon špecializovaných činností alebo na výkon činnosti vedúceho PZ alebo výkon činnosti vedúceho OZ,
 - c) získavania vzdelania na splnenie kvalifikačných predpokladov na výkon ďalšej pracovnej činnosti Profesijný rozvoj sa uskutočňuje podľa profesijných štandardov a v súlade so súčasným vedeckým poznáním, odbornými a spoločenskými požiadavkami na výkon pracovnej činnosti.
- 2) Profesijný rozvoj sa uskutočňuje prostredníctvom
 - a) vzdelávania,
 - b) tvorivej činnosti súvisiacej s výkonom pracovnej činnosti, najmä činnosti vedeckej, výskumnej, publikačnej alebo umeleckej,
 - c) sebavzdelávania a výkonu pracovnej činnosti alebo
 - d) absolvovania odbornej stáže zameranej na inovovanie profesijných kompetencií.

V. Ciele vzdelávania

- 1) Profesijný rozvoj predstavuje kľúčovú súčasť procesu celoživotného vzdelávania. Skúsený PZ priebežne reflektuje, posudzuje a hodnotí efektivitu svojej práce. Je si vedomý svojich silných a slabých stránok a plánuje ďalšie možné zlepšenia. Systematicky pracuje na svojom osobnostnom rozvoji. Profesijný rast v pedagogickej sfére vyžaduje osvojovanie si nových poznatkov prostredníctvom literatúry, informačných zdrojov a vzdelávacích seminárov. Kooperatívny prístup PZ prináša prospech deťom a žiakom a zvyšuje kvalitu výučby a efektivitu práce.
- 2) Jednou z kľúčových úloh školy pri vzdelávaní v dnešnom meniacom sa svete je vytvoriť prostredie, ktoré :
 - a) podporuje zmysluplné učenie a kritické myslenie
 - b) poskytuje reálnu možnosť výberu spôsobu učenia vzhľadom na dosiahnutie osobného maxima
 - c) umožňuje a rozvíja otvorenú partnerskú komunikáciu
 - d) podporuje výchovu k hodnotám
 - e) podporuje spoluprácu a akceptáciu rôznorodosti
- 3) Vytvoriť takéto prostredie vyžaduje nielen zabezpečiť využívanie moderných technológií v škole, inováciu a redukciu učebného obsahu, zvládnutie nových pedagogických metód a postupov učenia, ale hlavne podporu stáleho procesu odborného a osobnostného rastu všetkých jednotlivcov, tímov a školy ako celku. Ide o permanentný proces formovania školy ako otvoreného systému učiaceho sa spoločenstva.
- 4) Ako zamestnávateľ sa pritom sústreďujeme na :
 - a) zmysluplnosť a systémovosť
 - b) možnosť výberu

- c) spoluprácu
- d) spätnú väzbu
- e) obohatenie prostredia.

VI. Základný cieľ – dosiahnuť študijnú/profesijnú autonómiu

- 1) PZ pravidelne hodnotí a zvyšuje kvalitu a efektivitu svojej práce, neustále zvažuje svoje profesijné kompetencie, reaguje na požiadavky meniaceho sa sveta a potreby spoločnosti.
- 2) PZ pracuje na svojom osobnostnom raste a profesijnom rozvoji prostredníctvom svojho celoživotného vzdelávania (kurzy ďalšieho vzdelávania, štúdium odbornej literatúry, konzultácie s kolegami a pod.). PZ si je vedomý dôležitosti celoživotného vzdelávania a využíva rôzne varianty a príležitosti k profesijnému rozvoju.
- 3) PZ analyzuje a vyhodnocuje kvalitu svojej pedagogickej práce a odbornej práce prostredníctvom rozmanitých techník. Na základe výsledkov reflexie od kolegov a sebareflexie PZ realizuje zmeny svojej pedagogickej činnosti, plánuje svoj profesijný rast.
- 4) PZ sa podieľa na tímovej práci, spolupracuje s kolegami a ďalšími osobami, čím prispieva k zvyšovaniu celkovej kvality výchovy a výučby aj svojej profesionality.
- 5) PZ si vo svojom osobnom ročnom pláne určí, ktoré kompetencie potrebuje alebo chce získať. Tie však musia byť v súlade s požiadavkami školy. Vo svojom osobnom pláne konkrétne určí kroky, ktoré pre svoje vzdelávanie urobí s jasne stanovenými výstupmi a kontrolovateľnými merateľnými ukazovateľmi. Ak sú osobné a profesijné požiadavky v súlade so zameraním školy a Plánom profesijného rozvoja, zamestnávateľ sa zaväzuje, že PZ umožní absolvovať dohodnuté typy vzdelávania.

VII. Vzdelávanie organizované školou

- 1) Priebežné vzdelávanie sa v oblasti didaktiky so zameraním sa na ciele vyučovacieho procesu, didaktických zásad, metód, organizačných foriem.
- 2) Vzdelávanie a podpora osobnostného rozvoja PZ zamerané na potreby modernej školy – využitie IKT vo výchovno–vzdelávacom procese
- 3) Individuálne vzdelávanie učiteľov prebieha aj prostredníctvom:
 - a) hospitácií – učelia získavajú spätnú väzbu nielen od vedenia školy, ale aj od kolegov
 - b) samoštúdiom – využívaním odbornej literatúry, informačných zdrojov a ďalších príležitostí pre získanie nových poznatkov,
 - c) sledovaním aktuálneho vývoja v pedagogickej sfére, celoplošne v školstve.

VIII. Organizované vyučovanie - Metódy vzdelávania

- 1) Metódy vzdelávania pri výkone práce na pracovisku - koučovanie, mentoring, rotácia práce (plánované získavanie skúseností), pozorovanie práce PZ iným PZ, hospitácia, podporné tímy PZ, atď.
- 2) Metódy vzdelávania používané pri výkone práce i mimo pracoviska – učenie sa akciou, inštruktáž, metóda otázok a odpovedí, poverenie úlohou, projekty, štúdium odporúčanej literatúry, vzdelávania pomocou počítačov, multimedialne vzdelávanie

- 3) Metódy vzdelávania mimo pracoviska – prednáška, prednáška spojená s diskusiou, hranie rolí, simulácie, skupinové cvičenia, učenie sa hrou

IX. Formy vzdelávania

- 1) Vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov sa organizuje ako:
 - a) kvalifikačné vzdelávanie – cieľom kvalifikačného vzdelávania je získanie vzdelania, ktorým PZ v príslušnom stupni vyžadovaného vzdelania získa kvalifikačný predpoklad na výkon pracovnej činnosti. Kvalifikačné vzdelávanie sa organizuje ako doplňujúce pedagogické štúdium a ako rozširujúce štúdium.
 - b) funkčné vzdelávanie – cieľom funkčného vzdelávania je získanie profesijných kompetencií na výkon funkcie riaditeľa a na výkon vedúceho PZ
 - c) špecializačné vzdelávanie – cieľom špecializačného vzdelávania je získanie profesijných kompetencií potrebných na výkon špecializačných činností
 - d) adaptačné vzdelávanie – cieľom adaptačného vzdelávania je získanie profesijných kompetencií potrebných na výkon pracovnej činnosti v kariérovom stupni samostatný PZ
 - e) aktualizácie vzdelávania – cieľom aktualizácie vzdelávania je podľa potrieb školy udržiavanie alebo obnovovanie profesijných kompetencií potrebných na výkon pracovnej činnosti, získanie nových vedomostí a informácií o zmenách v právnych predpisoch, výchovno–vzdelávacích programoch, pedagogickej dokumentácii alebo získanie nových vedomostí a zručností v konkrétnej oblasti pracovnej činnosti
 - f) inovačné vzdelávanie – cieľom inovačného vzdelávania je prehĺbenie, rozšírenie a inovácia profesijných kompetencií potrebných na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii alebo v podkategórii PZ alebo uplatnenie najnovších poznatkov alebo skúseností z praxe vo výchove a vzdelávaní
- 2) Každé vzdelávanie, aby nebolo samoúčelné, musí zodpovedať požiadavkám a vízií školy, no zároveň musí zohľadňovať osobnú motiváciu učiteľa. Aby vzdelávanie nebolo samoúčelné, je potrebné vyhodnocovať ho, použiť získané kompetencie v praxi a získať spätnú väzbu o efektívnosti daného vzdelávania.
- 3) Metódy vyhodnocovania rozvojových aktivít :
 - a) zdieľať získané kompetencie na pravidelných štvrťkových zasadnutiach pedagogického kolégia
 - b) komparácia výkonov žiakov pred a po aplikácii získaných kompetencií
- 4) V zmysle aktuálnej legislatívy je škola (ako zamestnávateľ) poskytovateľom aktualizácie vzdelávania a adaptačného vzdelávania.

X. Zodpovednosť za profesijný rozvoj

- 1) Riaditeľ školy :
 - a) vytvára prostredie podporujúce vzdelávanie
 - b) plánuje a realizuje svoj nepretržitý profesijný rast a sebarozvoj súvisiaci s rozvojom školy
- 2) Pedagogický zamestnanec:
 - a) plánuje a realizuje svoj nepretržitý profesijný rast a sebarozvoj súvisiaci s rozvojom školy

- b) udržiava a rozvíja svoje profesijné kompetencie
 - c) pravidelne prehodnocuje individuálne potreby osobného profesijného rozvoja v rámci sebahodnotenia
 - d) aktívne hľadá a využíva primerané príležitosti na nepretržitý profesijný rozvoj, ktorý mu prispeje k zlepšeniu pedagogickej práce
- 3) Nepedagogický zamestnanec spolupracuje pri realizácii aktivít, podujatí a rôznych akciách súvisiacich s rozvojom školy
- 4) Zriaďovateľ
- a) vytvára podmienky podporujúce profesijný rast vedúcich PZ,
 - b) podporuje profesijný rozvoj vedúceho zamestnanca a pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov v súlade s potrebami školy, odbornými a spoločenskými požiadavkami na výkon pracovnej činnosti a individuálnymi potrebami pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca.
- 5) Ministerstvo
- a) vytvára podmienky podporujúce profesijný rast PZ a vedúcich PZ,
 - b) vydáva a odníma oprávnenie na poskytovanie inovačného vzdelávania,
 - c) vykonáva kontrolnú činnosť v oblasti profesijného rozvoja,
 - d) zverejňuje a aktualizuje na svojom webovom sídle zoznam: schválených programov vzdelávania, organizácií oprávnených na poskytovanie inovačného vzdelávania a rozsah ich oprávnenia, atestačných organizácií a rozsah ich oprávnenia.
- 6) Rodičia, priatelia školy a iní
- a) spolupracujú pri realizácii aktivít, podujatí a rôznych akciách súvisiacich s rozvojom školy

XI. Povinnosti poskytovateľa vzdelávania a dokumentácia vzdelávania

- 1) Škola ako poskytovateľ vzdelávania je povinný
- a) uskutočňovať program vzdelávania za podmienok, za akých bol schválený
 - b) viesť dokumentáciu vzdelávania
 - c) získať, spracovávať a uverejňovať na svojom webovom sídle hodnotenie uskutočneného vzdelávania,
 - d) zabezpečovať kvalitu programu vzdelávania, priebehu vzdelávania, ukončovania vzdelávania,
 - e) poskytovať súčinnosť pri výkone kontroly v profesijnom rozvoji,
 - f) oznamovať na vyžiadanie ministerstvu školstva na účely kontroly v profesijnom rozvoji začiatok a miesto poskytovania programu vzdelávania v lehote najneskôr desať dní pred termínom jeho uskutočnenia; zmeny v termínoch oznamuje ministerstvu školstva bezodkladne.
- 2) Dokumentácia vzdelávania obsahuje
- a) program vzdelávania,
 - b) potvrdenie o schválení programu vzdelávania alebo modulu programu vzdelávania
 - c) doklady o lektorskom zabezpečení vzdelávania,
 - d) doklady o účasti pedagogických zamestnancov
 - e) doklady o ukončení vzdelávania,

XII. Osobný plán profesijného rozvoja PZ a OZ

- 1) Na základe vízie školy a podľa postupnosti zavádzania efektívneho učenia, prípadne minimálneho programu PZ a OZ, si každý PZ a OZ sformuluje svoje dlhodobé a krátkodobé ciele v oblasti profesijného rozvoja. Ide o samostatný spôsob práce s osobnými plánmi. Všetci PZ si na začiatku kalendárneho roka, formulujú jeden, dva dlhodobé ciele (ročný, dvojročný cieľ) a 1 až 3 krátkodobé ciele svojho profesijného rozvoja (mesačné až polročné).
- 2) Ciele je potrebné formulovať pomocou kritérií SMART:
 - a) Špecifickosť
 - b) Merateľnosť
 - c) Akceptovateľnosť
 - d) Realistickosť
 - e) Termínovanosť
- 3) Obsahové zameranie cieľov PZ- správne stanovené ciele spĺňajú nasledovné požiadavky:
 - a) previazanosť s víziou školy,
 - b) orientácia na napĺňanie potrieb detí, rodičov,
 - c) rešpekt postupnosti zavádzania programu vysoko efektívneho učenia,
 - d) zameranie na zlepšovanie situácie v kolektíve PZ, v pracovnom tíme (napr. zlepšovanie situácie, klímy v pedagogickom kolektíve, v pracovnom tíme),
 - e) vychádza z vnútorného presvedčenia pedagóga.
- 4) Proces prípravy, realizácie a hodnotenia osobného plánu rozvoja - formulované profesijné ciele všetci PZ prediskutujú s personalistom a spoločne na kolégiu
- 5) Štruktúra osobného plánu:
 - a) oblasť osobnostných kompetencií PZ
 - b) oblasť pedagogických kompetencií (napr. prostredie podporujúce učenie, rozvoj učebných osnov, spolupracujúce stratégie...atď.)
 - c) podpora vnútorného prostredia školy (iniciatívy, aktivity v kolektíve PZ).
- 6) Princípy tvorby plánu profesijného rozvoja:
 - a) spoločné vytváranie plánu
 - b) ciele pokrývajú všetky dôležité oblasti života školy - nielen kurikulum, ale aj sociálnu klímu, spoluprácu v tíme, s komunitou...atď.
 - c) zameranie na priority - v danom školskom roku si škola aj PZ môžu vybrať jednu prioritnú oblasť rozvoja, kľúčové zameranie školy, zameranie PZ.
- 7) sú stanovené termíny, kedy sa očakávajú výsledky.
- 8) Z vlastných zdrojov školy možno zabezpečiť potrebnú podporu aj vytvorením partnerských dvojíc alebo trojíc medzi kolegami. Pri partnerskom poradenstve sa dvojice, trojice pravidelne (mesačne, štvrťročne) stretávajú a vyhodnocujú pokrok pri dosahovaní svojich cieľov. Proces sa tak stáva menej formálnym a administratívne menej náročným.
- 9) Úlohou zástupcu riaditeľa školy v tomto prípade je priebežne udržiavať zameranie na prácu s cieľmi: monitorovať priebeh partnerských stretnutí, iniciovať reflexie v tíme, kolektíve o plnení cieľov, sumarizovať výsledky reflexií, reagovať na vzdelávacie potreby a poskytovať potrebnú podporu.

XIII. Princípy podporujúce učenie

- 1) Úspešné zavedenie plánov osobného rozvoja zamestnávateľ považuje za potrebný krok k rozvoju učiacej sa organizácie. Na jej úspešné vytvorenie si zamestnávateľ osvojil tieto princípy podporujúce učenie:
 1. Vedzte ľudí k samostatnému uvažovaniu.
 2. Považujte chyby za súčasť učenia a využívajte ich na rozvoj organizácie a jej členov.
 3. Buďte ochotný prepracovať organizačný systém a štruktúry.
 4. Doladujte kultúru tak, aby podporovala učenie sa jednotlivcov.
 5. Podporujte proces učenia ako taký, nie nevyhnutne kvôli jeho výsledkom.
 6. Podporujte čo najväčšiu výmenu poznatkov a zručností medzi ľuďmi.
 7. Podporujte a učte ľudí štrukturovať ich učenie namiesto toho, aby ste im ho v štruktúrovanej podobe ponúkali.
 8. Učte ľudí objektívne sebahodnotiť.
 9. Podporujte slobodu poznania.
 10. Rešpektujte rôzne preferencie v procese učenia ako alternatívne a kombinovateľné prístupy k učeniu.
 11. Podporujte poznávanie vlastného štýlu učenia a myslenia ľudí a sprostredkujte ich znalosti ostatným.
 12. Rozvíjajte poznatky ľudí v rôznych oblastiach.
 13. Nezabúdajte na to, že na ľahké získavanie nových poznatkov, zručností a vedomostí musí byť učenie logické, zábavné a motivujúce.
 14. Myšlienky a nápady sa najlepšie rozvíjajú v diskusiách.

XIV. Štruktúra profesijného štandardu

Jadro profesijného štandardu tvorí kompetenčný profil. Profesijné kompetencie sú logicky zoradené do troch oblastí a opisujú profesijnú činnosť pedagogického zamestnanca:

Oblasť Dieťa/Žiak obsahuje kompetencie zamerané na poznanie dieťaťa/žiaka vstupujúceho do výchovno-vzdelávacieho procesu.

Oblasť Výchovno-vzdelávací proces obsahuje kompetencie zamerané na procesy smerujúce k rozvoju dieťaťa/žiaka.

Oblasť Profesijný rozvoj obsahuje kompetencie súvisiace s rolou pedagogického zamestnanca, jeho sebazdokonaľovaním a pôsobením v škole, školskom zariadení.

Každá kompetencia je popísaná požadovanými vedomosťami (súbory poznatkov, ktoré tvoria nevyhnutné predpoklady na správne posúdenie, resp. výkon činností v danej kompetencii) a požadovanými spôsobilosťami (schopnosti nadobudnuté v praktickej činnosti, ktoré sú predpokladom pre kvalitný výkon činností v danej kompetencii). Požadované vedomosti a požadované spôsobilosti pre kariérový stupeň začínajúci pedagogický zamestnanec predstavujú ich úroveň na vstupe do profesie, t. j. sú to očakávané vedomosti a reálne praktické spôsobilosti absolventa pregraduálnej prípravy. Pre zvyšné kariérové stupne (samostatný pedagogický zamestnanec – pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou – pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou) sú požadované vedomosti a spôsobilosti v rámci jednej kompetencie totožné.

XV. Princíp gradácie kompetencií v jednotlivých kariérových stupňoch:

Rôzna úroveň rozvoja kompetencie sa prejavuje v opísanom preukázaní kompetencií na úrovni jednotlivých kariérových stupňov.

Začínajúci pedagogický zamestnanec - má požadované vedomosti a spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre vstup do profesie, t. j. na úrovni absolventa pregraduálnej prípravy. Miera spôsobilostí je na úrovni základnej praktickej skúsenosti s procesmi pedagogickej diagnostiky, plánovania a projektovania edukačného procesu, jeho realizácie, hodnotenia a základnou praktickou skúsenosťou pri plánovaní vlastného profesijného rozvoja.

Samostatný pedagogický zamestnanec - vykonáva výchovno-vzdelávaciu činnosť v bežných, štandardných situáciách. Úroveň opísaných kompetencií dosahuje ukončením adaptačného procesu.

Pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou - aplikuje inovácie vo svojej pedagogickej činnosti. Inovuje vlastné vyučovanie v triede. Inovácie sprostredkováva. Pôsobí ako lektor interného (aktualizačného) vzdelávania v škole.

XVI. Preukázanie kompetencií v oblasti 1 Dieťa/žiak

Rozvoj profesijných kompetencií učiteľa v tejto oblasti začína už nástupom do pedagogickej praxe, kde začínajúci učiteľ prichádza so základnou praktickou skúsenosťou. V priebehu adaptačného vzdelávania poznáva svojich žiakov pomocou metód a nástrojov, ktoré sú vhodné a odporúčané uvádzajúcim učiteľom, či kolegami. Použitím vybraných metód a nástrojov preukáže naplnenie kompetencie na úrovni samostatného učiteľa.

V priebehu ďalšej praxe a profesijného rozvoja nadobúda viac vedomostí a skúseností. Mal by začať vnímať žiakov nielen ako triedu s konštatovaním rôznej úrovne a schopností žiakov učiť sa, ale aj odhaľovať príčiny a prekážky v učení sa jednotlivcov, či skupín. Jeho poznatky sú už na takej úrovni, že pozná viaceré možnosti ako tieto problémy a prekážky odhaliť. Prejavuje sa to výberom ďalších vhodných metód a nástrojov. Tak preukáže naplnenie kompetencie na úrovni učiteľa s prvou atestáciou.

Nasledujúcou praxou rozširuje možnosti vlastného rozvoja a zvyšuje kvalitu vlastného vyučovania. „Expertom“ v pedagogickej činnosti sa stáva v čase, keď začína procesy vnímať z nadhľadu, keď je schopný analyticky skúmať vyučovanie a vyhodnocovať procesy diagnostiky žiakov v rámci svojej predmetovej komisie/metodického združenia, či svojho predmetu. Okrem toho sa očakáva, že bude navrhovať systémové riešenia (napr. aké metódy, či nástroje sú účinné na diagnostiku niektorých príčin a prekážok v učení sa žiakov), že bude tvoriť diagnostické nástroje (napr. pozorovací hárok, scenár rozhovoru so žiakom, rodičom, kolegami, ktorí daného žiaka učia), že bude pomáhať a radiť kolegom. Tieto charakteristiky naplnia úroveň kompetencie učiteľa s druhou atestáciou.

Oblasť 1 Žiak tvoria tri kompetencie:

Identifikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiaka

Identifikovať psychologické a sociálne faktory učenia sa žiaka

Identifikovať sociokultúrny kontext vývinu žiaka

Tiež by sme ich mohli nazvať diagnostické. To znamená, že od učiteľa sa očakáva poznanie žiaka, ktorého učí z 3 uhlov pohľadu:

z hľadiska jeho individuálneho vývinu,

z hľadiska poznania ako sa učí a čo na jeho učenie vplýva,

z hľadiska poznania prostredia, ktoré jeho vývin a učenie sa ovplyvňuje.

Uvedené kompetencie môže učiteľ preukázať jednotlivo, t. j. každú kompetenciu zvlášť alebo komplexnou charakteristikou jednotlivcov, či skupín žiakov. Na preukázanie kompetencie môže použiť rôzne diagnostické a analytické nástroje, napr. opytovanie anketou, dotazníkom

alebo rozhovorom, pozorovaním žiaka, sociometriou triedy, analýzou žiackych prác, testov, písomiek a pod.

Očakáva sa, že samostatný učiteľ preukáže požadované kompetencie vhodnou diagnostikou celej triedy, učiteľ s prvou atestáciou sa navyše zameria na žiakov, ktorí majú špecifické potreby, učiteľ s druhou atestáciou analyzuje procesy a výsledky pedagogickej diagnostiky vo svojom predmete, resp. na úrovni predmetovej komisie/metodického združenia a navrhne systémové riešenia. Pri všetkých troch kompetenciách je veľmi dôležitá interpretácia výsledkov pedagogickej diagnostiky a vyvodenie záverov na optimalizáciu vyučovacích stratégií. Očakáva sa, že učiteľ sa zamyslí nad tým, čo o jednotlivcoch či skupine žiakov zistil. Na základe toho vyhodnotí, aký vplyv to bude mať na jeho vyučovanie v danej triede. Táto časť je najdôležitejšia. Práve tu učiteľ preukazuje schopnosť nielen zistiť informácie o žiakoch, ale najmä schopnosť využiť ich v edukačnom procese.

XVII. Preukázanie kompetencií v oblasti 2 Výchovno-vzdelávací proces

Túto oblasť tvoria 4 kompetencie:

2.1 Ovládať obsah a didaktiku vyučovacích predmetov

2.2 Plánovať a projektovať vyučovania

2.3 Realizovať vyučovanie

2.4 Hodnotiť priebeh a výsledky vyučovania a učenia sa žiaka

Kompetencia 2.1 má špecifické zameranie. Jej podstatou je „odbornosť učiteľa“, teoretické poznatky nadobudnuté v pregraduálnej príprave a ich neustále dopĺňanie a aktualizovanie vzhľadom na vývoj vedných disciplín. Je úzko spätá s tvorbou základných školských dokumentov, overovaním inovácií prostredníctvom akčného výskumu, či podieľaní sa na tvorbe pedagogickej koncepcie školy.

XVIII. Preukázanie kompetencií v oblasti 3 Profesijný rozvoj

V oblasti 3 Profesijný rozvoj sú profesijným štandardom určené 2 kompetencie:

3.1 Plánovať a projektovať svoj profesijný rast a sebarozvoj

3.2 Stotožniť sa s profesijnou rolou a školou

Základom preukazovania oboch úrovní kompetencií by mal byť plán profesijného rozvoja učiteľa

XIX. Posúdenie nadobudnutia a využívania kompetencií učiteľa riaditeľom školy, zriaďovateľom, personalistom, iným kolegom

Učiteľ priamo plánuje a realizuje svoj profesijný rast a sebarozvoj, pričom si môže priebežne vytvárať vlastné profesijné portfólio. Riaditeľ, zriaďovateľ, personalista, kolega, školy túto jeho činnosť môže posúdiť viacerými spôsobmi, napr.:

Hospitačným pozorovaním - volí cieľ pozorovania, následne pozoruje javy, ktoré preukazujú prítomnosť kompetencie (kompetencií) učiteľa. Kľúčovým v tomto procese je pohospitačný rozhovor, v ktorom sa môže zistiť odborná úroveň učiteľa na základe jeho odbornej sebareflexie, ako aj schopnosť premýšľať v alternatívach pri hľadaní optimálnych postupov.

Hodnotiacim rozhovorom - ktorý môže hospitujúcemu priniesť nové poznanie o práci učiteľa..

Rozhovorom v kolégiu - pri ňom môže hospitujúci zistiť pôsobenie učiteľa v oblasti prieskumno-analytickej činnosti, tvorbu učebných materiálov pre žiakov, podieľanie sa na tvorbe a inovácii ŠkVP, transfere poznatkov zo vzdelávania, realizovanej pomoci a poradenstve kolegom a pod.

Ak deklarujeme, že učiteľ nesie zodpovednosť, musí mať aj slobodu v rozhodovaní. Profesijný štandard nesmie obmedzovať slobodu učiteľa, stať sa bicom v rukách

„osvietených“ manažérov škôl, ktorým poslúži na „nespochybniteľné dôkazy“ o výkone práce učiteľa.“ (Pavlov, Šnídlová, 2013).

XX. Záver

Problematika preukazovania profesijných kompetencií vo vzťahu k profesijnému štandardu a tvorba profesijných portfólií je pomerne nová. Mnoho pedagogických zamestnancov nie je v tejto oblasti zorientovaných a nemá dostatok informácií, či zručností v preukazovaní kompetencií. Je to proces, ktorému treba venovať pozornosť rovnako na úrovni jednotlivých učiteľov, ako aj školských kolektívov. Vhodné je využívať príklady dobrej praxe, pomoc a poradenstvo kolegov, ktorí majú druhú atestáciu, alebo sa na ňu pripravujú. Riaditelia škôl majú zásadnú zodpovednosť nielen za profesijný rozvoj svojich kolegov pri napĺňaní strategických plánov rozvoja školy, ale aj pri podporovaní tímového učenia sa v dobrej a neohrozujúcej pracovnej klíme školy.

Rozvíjanie profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov a ich preukazovanie nesmú byť cieľom, ale prostriedkom budovania kvality školy.

Pretože škola je taká dobrá, akých má kvalitných a zanietených pedagogických zamestnancov.

XXI. Interné vzdelávanie zabezpečuje krátkodobé ciele vo vzdelávaní každého pedagogického aj administratívneho zamestnanca školy:

Najpodstatnejším miestom vzdelávania na našej škole je pravidelná štvrťková pedagogická konferencia, ktorá je miestom pre riešenie pedagogických problémov, miestom pre pedagogické témy, priestor pre prácu predmetových komisií, metodické stretnutia...

Oblasť Dieťa/Žiak obsahuje kompetencie zamerané na poznanie dieťaťa/žiaka vstupujúceho do výchovno-vzdelávacieho procesu.

1. Pravidelné štúdium na štvrťkovej konferencii - pedagogiku a metodiku WŠ – Výchova dieťaťa a metodika vyučovania, Všeobecná náuka o človeku, Utváranie vyučovania, Dieťa ako hádanka - Pracujeme so základnými dielami, na ktorých je postavená waldorfská pedagogika. Pokúšame sa o takú prácu s textom, ktorá v sebe obsahuje zároveň cvičenie schopností éterického tela, napr. pamäti, navyše dôsledne odlišujeme vlastné predstavy a názory o prečítanom od toho, čo je naozaj v texte. To je cvičením objektívneho nadhľadu, ktorý je v práci pedagóga veľmi dôležitý. Štúdium literatúry trvá 45 minút a zvyčajne sa pracuje s rozčleneným textom na odseky. Po úvodnom prečítaní odseku má rozhovor o ňom 3 časti:

- a.) zopakovanie myšlienok, ktoré sú v odseku
- b.) vyjadrenie hlavnej myšlienky odseku
- c.) rozhovor o súvislostiach s našou prácou, vlastné postrehy

2. Rozhovory o dieťati - Tu sa ponúka niekoľko modelov, ako pracovať s poznatkami o dieťati (žiakovi našej školy) v zmysle zlepšenia prístupu k nemu, utvorenia pomocných, terapeutických podmienok pre jeho prácu. Na našej škole pracujeme podľa systému, ktorý vypracoval a v knihe *Dítě jako hádanka* popísal pán Wiechert - bývalý vedúci pedagogickej

sekcie v Goetheane v Dornachu. Podľa vlastného pozorovania a uváženia môže prihlásiť dieťa - žiaka, o ktorom majú byť vedené rozhovory, každý pedagóg školy. K rozhovoru o dieťati môže byť prizvaný aj rodič dieťaťa. Spravidla ide o žiaka s ťažkosťami, ktorý so sebou prináša nové otázky, na ktoré tak môžu byť spoločne hľadané riešenia. Ale nemusí to tak byť.

Pri tejto práci ide o vytvorenie tzv. psychologického obrazu dieťaťa, v našom kolégiu nám ide o to, aby sme rozhovor o dieťati povýšili na umenie. Ide nám o záujem o dieťa, záujem, ktorý vedie k pochopeniu. Ide nám o vyvolanie nadšenia z tejto práce.

Rozhovory o deťoch, triedach nie sú ako proces posudzovania, ale učenia sa, konferencia je zamýšľaná ako "vysoká škola psychológie (R.S.)"

Práca prebieha v nasledovných častiach, v cca 1 hodine a 20 minútach:

- a.) vytvorenie obrazu - podoba v priestore, podoba v čase, výkony žiaka, fenomén a symptóm
- b.) nájsť príčiny
- c.) nájsť pomoc

Aby sme takto mohli pracovať je potrebné nasledovné:

- a.) vzájomné vnímanie sa - nie len sa raz za týždeň schádzať, ale sa aj "stretnúť"
- b.) spoločné nachádzanie úsudkov
- c.) spoločné učenie sa
- d.) spoločné vytváranie podnetov
- e.) je potrebné zvoliť si toho, kto rozhovor povedie
- f.) dôležitá je účasť všetkých zamestnancov, nie len pedagógov, ktorí dieťa učia
- g.) pestujeme cnosť zdržanlivosti
- h.) časové rozvrhnutie pozorovania - je dôležité, aby sa podarilo pred samotným pozorovaním na konferencii, udržať učiteľom zameranú pozornosť, ak sa podarí skutočne sa dieťaťom vnútorne zaoberať týždeň-dva
- h.) vnútorný postoj pri rozhovore o dieťati - priestor rozhovoru o dieťati by mal ostať "svätý", učitelia by nemali "popustiť uzdu svojim emóciám", rozhovor by nemal pokračovať počas prestávky, pri káve
- ch.) duchaprítomnosť - osvojiť si cit pre správny okamžik vlastného príspevku
- i.) zaobchádzanie s výsledkami rozhovoru
- j.) spätný pohľad cca po 6 týždňoch - ide o nástroj, ktorý zaisťuje kvalitu práce

Ak nie je nahlásené dieťa, tak prichádza na rad Téma – zdieľanie aktuálnych pedagogických otázok, problémových situácií, poskytnutie názoru členov kolégia k jednej konkrétnej pedagogickej otázke, ktorá sa viaže k dieťaťu alebo pedagogickej situácii alebo rozprava na pedagogickú tému, ktorú prináša konkrétny pedagóg alebo vytvárame obraz triedy:

Popis pedagogickej situácie

Názory ostatných členov kolégia

Spätná väzba

Oblasť Výchovno-vzdelávací proces obsahuje kompetencie zamerané na procesy smerujúce k rozvoju dieťaťa/žiaka. – každý zamestnanec

- Učebné osnovy WŠ – vyhodnocovacie porady v júni, príprava na nový školský rok v auguste – metodika jednotlivých ročníkov a predmetov
- Príprava na ročníky, predmety
- výskum pedagogickej sekcie Haagsky kruh – štúdium štúdie počas štvrťkových konferencií
- Tvorba aktivít v oblasti Mediálnej výchovy so žiakmi aj s rodičmi
- Lektorská činnosť pre kolegov zo slovenského waldorfského prostredia
- Lektorská činnosť pre zahraničné WŠ
- Cvičný učiteľ pre UPJŠ
- Sprevádzajúci učiteľ
- Predmetové komisie, metodické združenie
- konzultácie s kolegami navzájom
- nové trendy v štátnom školstve, kurikulárna reforma – byť si vedomí, čo sa deje mimo waldorfského školstva

V ďalšom vzdelávaní zamestnancov považujeme za dôležité zabezpečiť:

1. Sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovších poznatkov (inovácie) z metodiky waldorfského vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied. Spoločne sa zamýšľame nad naliehavými otázkami našej doby, vymieňame si názory na vzdelávacie a sociálne výzvy a príležitosti a delíme sa o rôzne skúsenosti a impulzy, ktoré vznikajú v každej waldorfskej škole.
2. Informovanie sa o štúdiu a diskusnej práci vykonanej členmi Haagského kruhu za posledných 16 mesiacov. Niektoré z výsledkov tu: <https://www.waldorf-international.org/en/articles/> - diskusia o týchto výsledkoch na štvrťkových konferenciách
 - a.) Formou vzdelávacích podujatí (semináre, kurzy, hospitácie, stáže...) zvyšovať kompetencie učiteľov v oblasti waldorfskej pedagogiky. dieťaťa
 - b.) Formou aktualizácie vzdelávania zvyšovať schopnosti a zručnosti waldorfského učiteľa – samostatný zoznam
 - c.) Formou adaptačného vzdelávania zabezpečiť plynulý vstup nových kolegov do systému waldorfskej školy – samostatný zoznam
 - d.) Spolupráca so zahraničnými vzdelávacími inštitúciami:
 - S IAO – podnety prináša Mgr. Slavomír Lichvár, ktorý zastupuje Slovensko v IAO
 - Letná Akadémia – príprava triednych učiteľov na nový ročník (Semily)
3. Príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. uvádzajúci učiteľ, výchovný poradca, kariérový poradca, špeciálny pedagóg, arteterapeut...

Obsah a rozsah vzdelávacieho programu

MESIAC	ROZSAH (v hod.)	TÉMA	LEKTOR
Júl 2026	50 hodín	Vzdelávanie Semily (5.7. – 10.7. 2026) Metodika 1., 2., 3., 5.ročníka	Triedni učitelia, zdieľanie na konferencii
August 2026	2,5 2 10 hodín	Práca na reči Bezpečnosť a ochrana zdravia Práca na základných dokumentoch školy	Ing. Milada Perháčová Ing. Milana Kopčová – bezpečnostný technik INKOMI, s.r.o., Mgr. Renáta Blaschke
September - november 2026		Eurytmia na konferencii	Tatiana Halačová
Október 2026	6 3	Myšlienková práca s textom- Michaelská konferencia Arteterapeutický seminár k otvoreniu Akadémie Rafael	Ing. Ľudmila Jakabová Janka Baníková
November 2026	10 3	Seminár Dítě jako hádanka – psychológia vývinu – seminár v Prahe (20.-22.11.) Trojkráľová spevohra – nácvik pre deti	Mgr. Slavomír Lichvár Mgr.art.Katharina B.-Maly
Január - marec 2026	9 2	Reč + Bothmerova gymnastika na konferencii Bezpečne na školách -9.2.2027	Ing. Milada Perháčová + Mgr. Jozef B.Malý

			p. Figel'ová - úrad prevencie
Apríl 2026		Svetová konferenciaa učiteľov – Dornach 30.3. – 3.4. 2027) Spev na konferencii	Ing. Stanislava Lichvárová
Júl 2026	50	Metodika WP Semily (11.7. – 17.7. 2027)	Triedni učitelia, zdieľanie na konferencii

Od septembra pravidelná ranná práca s rečou – Umenie reči – s Miladou Perháčovou

Pani Jančariová – Základy antroposofie – dohodneme termín

Gunter Schlicker – metodika geografie pre vyššie ročníky a stredný stupeň

VI. Dlhodobé projekty a spolupráca s inými slovenskými a medzinárodnými organizáciami

Projekty v SZŠW rozlišujeme v nasledujúcich oblastiach:

- a.) projekty pedagogického kolégia
- b.) projekty práce so žiakmi

a.) Projekty pedagogického kolégia:

- Day of waldorf – projekt dobrovoľníctva
- Spolupráca s waldorfskou škôlkou Studnička
- Spolupráca s akadémiou WP v ČR
- Organizácia 15. ročníka celoslovenskej Michaelskej konferencie
- Spolupráca s UPJŠ
- Nácvik spevohry Trojkráľová
- Účasť na celosvetovej konferencii WP v Dornachu (Švajčiarsko)
- Uviesť Veľkonočnú celoškolskú mesačnú slávnosť
- Práca s verejnosťou – prednášky o WP
- Spolupráca so škôlkou na Galaktickej – workshopy a prednášky pre kolegyne
- Podpora waldorfskej iniciatívy v Horodenke – Ukrajina

Projekt Aktívna škola - pohyb na škole

Každé ráno pred vyučovaním sú deti vonku pred školou, na školskom dvore, od 7.00 - 7.45.

Majú možnosť využívať herné prvky, hrať sa naháňačky.

Vonku nie sú, len keď prší.

Žiaci ročníkov 1.- 4. majú na začiatku epochy v tzv. rytmickej časti veľa pohybu - tance, hry, rytmické hry - až do 45 minút.

Žiaci 5. ročníka na začiatku epochy alebo od 7.45 - 8.00 nacvičujú maratón alebo cviky ku Gréckej Olympiáde.

Žiaci 6. ročníka na začiatku epochy alebo pred epochou od 7.45 - 8.00 nacvičujú cirkusové zručnosti.

Každú veľkú prestávku, ktorá je 30 minútová, trávia žiaci vonku - behajú, hrajú naháňačkové hry, sú na hrazdách, preliezkach.

Žiaci 7. - 9. ročníka majú cez veľkú prestávku k dispozícii ping-pongový stôl, tiež cez obednú prestávku, ktorá trvá 35 minút, majú možnosť hrať ping-pong. Počas obednej prestávky chodia hrať basketbal na školský dvor.

Majú natiahnutý slackline, k dispozícii chodúle, jednokolky, švihadlá.

Žiaci často chodia na vychádzky a výlety do okolia školy.

Žiaci 1. - 4. ročníka sú v ŠKD stále vonku.

Pohyb je dennou súčasťou pobytu v škole.

b.) Projekty práce so žiakmi:

1. ročník spolu s 2. ročníkom

SEPTEMBER:

- Slávnostný začiatok šk. roka – **1. 9. 2026(utorok)**
- pravidelné rodičovské stretnutie – **15. 9. 2026 (utorok)**
- Michaelská slávnosť – deti v škole - **29. 9. 2026 (utorok)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **30. 9. alebo 1. 10. 2026**
- triedne výpravy do okolia školy (**piatky**)

OKTÓBER:

- spoločný výlet za ovečkami – strihanie a spracovanie vlny
- triedne výpravy do okolia školy (**piatky**)
- pravidelné rodičovské stretnutie – **20. 10. 2026 (utorok)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **28. 10. 2026 (streda)**
- jabíčková slávnosť

NOVEMBER:

- triedne výpravy do okolia školy (**piatky**) – **v škole teplý čaj s medom a príbeh**
- pravidelné rodičovské stretnutie – **17. 11. 2026 (utorok)**
- výroba lampášikov a Martinská slávnosť – deti v škole **11. 11. 2026 (streda)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **30. 11. 2026 (pondelok)**
- výroba sviečok, adventná špirála – **30. 11. 2026 (pondelok)**

DECEMBER:

- triedne výpravy do okolia školy (**piatky**) - **v škole teplý čaj s medom a príbeh**
- pravidelné rodičovské stretnutie – **15. 12. 2026 (pondelok)**
- slávnosť svätého Mikuláša – deti v škole **7. 12. 2026 (pondelok)**
- pečenie vianočných medovníkov s mamičkami a babičkami **11. 12. 2026 (piatok)**
- Vianočná slávnosť – spolu s rodičmi **12. 12. 2026 (sobota)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **22. 12. 2026 (utorok)**

JANUÁR:

- triedne výpravy do okolia školy (**piatky**) - čaj
- trojkráľová slávnosť – deti v škole – **8. 1. 2027 (piatok)**, alebo **11. 1. 2027 (pondelok)**
- pravidelné rodičovské stretnutie – **19. 1. 2027 (utorok)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **29. 1. 2027 (piatok)**
- spoločná triedna sánkovačka, korčuľovanie Alejová, spoločne s druhákmi – **29. 1. 2027 (piatok)**

FEBRUÁR:

- polročné prázdniny – **1. 2. 2027 (pondelok)**
- triedne výpravy do okolia školy (**piatky**)
- pravidelné rodičovské stretnutie – **16. 2. 2027 (utorok)**
- výroba karnevalových masiek a karneval detí v škole – **5. 2. 2027 (piatok)**
- mesačná slávnosť celá škola – oslava narodenín – **19. 2. 2027 (piatok)**

MAREC:

- triedne výpravy do okolia školy (**piatky**)
- pravidelné rodičovské stretnutie – **16. 3. 2027 (utorok)**
- vynášanie Moreny – **12. 3. 2027 (piatok)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **31. 3. 2027 (streda)**

APRÍL:

- triedne výpravy do okolia školy (**piatky**)
- pravidelné rodičovské stretnutie – **20. 4. 2027 (utorok)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **30. 4. 2027 (piatok)**
- slávnosť stavania mája – spoločne s rodičmi – **1. 5. 2027 (sobota)** – opekačka Kysak

MÁJ:

- triedne výpravy do okolia školy (**piatky**)
- pravidelné rodičovské stretnutie – **18. 5. 2027 (utorok)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **31. 5. 2027 (pondelok)**

JÚN:

- triedne výpravy do okolia školy (**piatky**)
- pravidelné rodičovské stretnutie **15. 6. 2027 (utorok)**
- Jánska slávnosť – deti v škole - **24. 6. 2027 (štvrtok)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **29. 6. 2027 (utorok)**
- slávnostné odovzdávanie vysvedčení za účasti rodičov – **30. 6. 2027 (streda)**

2. ročník:

SEPTEMBER:

- Slávnostný začiatok šk. roka – **1. 9. 2026 (utorok)**
- triedne výpravy do okolia školy (**stredy**)
- pravidelné rodičovské stretnutie – **7. 9. 2026 (pondelok)** - ČÍTANKA
- Michaelská slávnosť – deti v škole - **29. 9. 2026 (utorok)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **30. 9. alebo 1. 10. 2026**
- spoločná triedna víkendová opekačka – spolu s rodičmi **3.10. 2021 – sobota (Kysak)**

OKTÓBER:

- triedne výpravy do okolia školy (**stredy**)
- pravidelné rodičovské stretnutie – **5. 10. 2026 (pondelok) - ČÍTANKA**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **28. 10. 2026 (streda)**
- jablčková slávnosť
- jesenné prázdniny – **29. 10. až 1. 11. 2026 (štvrtok až nedeľa)**

NOVEMBER:

- triedne výpravy do okolia školy (**stredy**) – **v škole teplý čaj s medom a príbeh**
- pravidelné rodičovské stretnutie – **2. 11. 2026 (pondelok)**
- výroba lampášikov a Martinská slávnosť – deti v škole **11. 11. 2026 (streda)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **30. 11. 2026 (pondelok)**
- výroba sviečok, adventná špirála – **30. 11. 2026 (pondelok)**

DECEMBER:

- triedne výpravy do okolia školy (**stredy**) - **škole teplý čaj s medom a príbeh**
- pečenie medovníčkov pre deti na Mikuláša – siedmci **4. 12. 2026 (piatok)**
- pravidelné rodičovské stretnutie – **7. 12. 2026 (pondelok)**
- slávnosť svätého Mikuláša – deti v škole **7. 12. 2026 (pondelok)**
- pečenie vianočných medovníkov s mamičkami a babičkami **11. 12. 2026 (piatok)**
- Vianočná slávnosť – spolu s rodičmi **12. 12. 2026 (sobota)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **22. 12. 2026 (utorok)**

JANUÁR:

- triedne výpravy do okolia školy (**stredy**) - **čaj**
- trojkráľová slávnosť – deti v škole – **8. 1. 2027 (piatok), alebo 11. 1. 2027 (pondelok)**
- pravidelné rodičovské stretnutie – **11. 1. 2027 (pondelok)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **29. 1. 2027 (piatok)**
- spoločná triedna sánkovačka, korčuľovanie Alejová – **29. 1. 2027 (piatok)**

FEBRUÁR:

- triedne výpravy do okolia školy (**stredy**)
- pravidelné rodičovské stretnutie – **1. 2. 2027 alebo 8.2. 2027 (pondelok)**
- výroba karnevalových masiek a karneval detí v škole – **5. 2. 2027 (piatok)**
- popolcová streda – začiatok pôstu **10. 2. 2027- ODOVZDÁVANIE ČÍTANIEK s rodičmi**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **19. 2. 2027 (piatok)**

MAREC:

- triedne výpravy do okolia školy (**stredy**)
- pravidelné rodičovské stretnutie – **1. 3. 2027 (pondelok)**
- vynášanie Moreny – **12. 3. 2027 (piatok)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **31. 3. 2027 (streda)**

APRÍL:

- triedne výpravy do okolia školy (**stredy**)

- pravidelné rodičovské stretnutie – **5. 4. 2027 (pondelok)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **30. 4. 2027 (piatok)**
- slávnosť stavania mája – spoločne s rodičmi – **1. 5. 2027 (sobota) – opekačka Kysak**

MÁJ:

- triedne výpravy do okolia školy (**stredy**)
- pravidelné rodičovské stretnutie – **3. 5. 2027 (pondelok)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **31. 5. 2027 (pondelok)**

JÚN:

- triedne výpravy do okolia školy (**stredy**)
- pravidelné rodičovské stretnutie **7. 6. 2027 (pondelok)**
- Jánska slávnosť – deti v škole - **24. 6. 2027 (štvrtok)**
- jánska letná besiedka s rodičmi – **25. 6. 2027 (piatok)**
- mesačná slávnosť – oslava narodenín – **29. 6. 2027 (utorok)**
- slávnostné odovzdávanie vysvedčení za účasti rodičov – **30. 6. 2027 (streda)**

3. ročník

S rodičmi

- tvorivá dielňa pre rodičov - mokré plstenie, výroba puzdra na kvádky pre svoje dieťa (september)
- jesenná brigáda - príprava políčka (september)
- jesenný rodinný výlet (október)
- jarný rodinný výlet (apríl)
- zapojenie rodičov do remesiel

So žiakmi

- Michaelská a Martinská slávnosť
- Slávnosti a staré remeslá spojené s poľnohospodárskym rokom - exkurzie a tvorivé dielne - exkurzia v ÚĽUV, návšteva remeselníkov
- Adventná špirála a Vianočná slávnosť
- Nácvik divadla na Vianočnú slávnosť
- Vynášanie Moreny
- škola v prírode (máj)
- návšteva divadelného predstavenia
- návšteva filharmónie
- starostlivosť o políčko, o bylinnú špirálu a školský dvor - žiacke brigády

5. ročník:

SEPTEMBER: Zemepis

- 4.+7.9. výlet k vodným tokom Hornád a Torysa

DECEMBER: Slovenský jazyk

- 30. 11. 2026 Slávnosť adventnej špirály
- 12.12. Spoločná vianočná slávnosť (besiedka) všetkých tried
- 14.-17.12. Vianočná kaviareň a bazár v škole

FEBRUÁR: Matematika

- Karneval detí v škole

MAREC: Dejepis

- Divadelné predstavenie 5.roč.

MÁJ: Slovenský jazyk

- 13.-16.5. Starogrécka olympiáda piatokov
- 5. Svätodušné sviatky - Turíce

JÚN: Zemepis

- 24. 6. Jánska slávnosť

7. ročník:

- Kaviareň – 1x za mesiac v priestoroch školy
- Návšteva farmy spoločne s 2. triedou – opakovane v priebehu roka, Čarovný majer, Vyšná Hutka
- 12.12. Spoločná vianočná slávnosť (besiedka) všetkých tried + bazár
- 14.-17.12. Vianočná kaviareň a bazár v škole
- Virtuálne hry vs realita – zážitkové rodičovské stretnutie k téme prevencie problémových digitálnych javov – jeseň 2026
- 25.-29.1.2027 Lyžiarsky výcvik – apartmánový dom Poludnica, Chopok juh, Tále
- 1.6.2027 – bábkové predstavenie Sen noci svätójánskej – pre mladších žiakov v priestoroch školy; repríza možná v rámci svetového dňa waldorfských škôl – „W-O-W day“ v priestoroch Kulturparku alebo hlavného námestia
- výlet do Tokajskej oblasti – pozorovanie hornín, biotopov a hmyzu – jar 2027

9. ročník:

- nácvik divadelného predstavenia Búrka od W. Shakespeare
- dokončenie projektu Indiáni Severnej Ameriky – obuv + zviazaná kniha
- pozorovanie nočnej oblohy v Kolonickom observatóriu
- divadelné predstavenia v košických divadlách
- exkurzie do rôznych typov podnikov – orientácia na štúdium
- 12.12. Spoločná vianočná slávnosť (besiedka) všetkých tried + bazár - uvádzanie čísel
- 14.-17.12. Vianočná kaviareň a bazár v škole

- Karneval
- Florencia – dejiny umenia
- Exkurzia do Oswienčimu
- Rozlúčka so školou

Spolupráca s inými slovenskými a medzinárodnými organizáciami:

1. Európska rada waldorfských škôl so sídlom v Bruseli (ECSWE)
2. Medzinárodná asociácia pre rozvoj waldorfskej pedagogiky v krajinách východnej Európy (IAO)
3. Freunde der Erziehungskunst
4. Vzdelávací seminár v Kasseli (Nemecko)
5. Vzdelávací seminár v Semilech
6. BMI – medzinárodná organizácia Bothmerovej gymnastiky

Členstvo:

Asociácia waldorfských škôl a škôlok AWŠŠ a skrze ňu členstvo v ECSW

Spolupráca s rodičmi

Waldorfská pedagogika je postavená na úzkej spolupráci všetkých, ktorí dieťa vychovávajú a vzdelávajú. Z toho dôvodu sú kontakty rodiny a školy posilnené aj nasledovnými aktivitami:

Komunikácia s perspektívnymi rodičmi:

- triedne aj celoškolské tvorivé dielne
- prednášky
- predzápisové stretnutia
- deň otvorených dverí
- individuálne stretnutia
- internetová stránka školy <http://kosice.iwaldorf.sk>

Komunikácia s rodičmi školy:

- raz mesačne triedne rodičovské stretnutia
- individuálne konzultácie učiteľov a rodičov
- prezentácia tried v rámci celoškolských besiedok a slávností
- individuálne triedne besiedky najmä v nižších ročníkoch
- rodičovské náčuvy na triednom vyučovaní a konzultácia s vyučujúcimi
- výročné a základné dokumenty školy, umiestnené na nástenke školy ako aj na internetovej stránke školy

- prednášková činnosť a osвета v oblasti waldorfskej pedagogiky, psychológie a zdravia, ktorú škola organizuje pre rodičov, informácie o iných antroposofických aplikáciách – medicína, dynamické poľnohospodárstvo, kozmetika a liečivá
- tvorivé dielne podľa ročníkov, krúžky – z predaja výrobkov výnosy pre školu ako dary
- spoločné brigády
- divadelná skupina rodičov, nácvik Prievozských Vianočných divadelných hier
- kaviareň pre rodičov

VII. Kľúčové kompetencie

Waldorfská škola rozvíja u žiakov nasledujúce kľúčové kompetencie:

KK1 - UČEBNÉ KOMPETENCIE

(spôsobilosť k celoživotnému učení sa)

Nie je hanba nevedieť, hanba je nechcieť sa nič naučiť. (Albert Einstein)

Cieľ: Mať učebné kompetencie znamená naučiť sa efektívne sa učiť, pokračovať a zotrvať v učení sa, zorganizovať vlastné učenie sa, účinne hospodáriť s časom a s informáciami, a to tak individuálne ako aj v skupine, vyhodnocovať dosiahnuté výsledky a pokrok v učení sa, reálne si stanovovať potreby a ciele svojho ďalšieho vzdelávania.

Naučiť sa učiť sa podnecuje učiacich sa, aby stavali na svojom doterajšom učení sa a životných skúsenostiach, aby mohli používať a uplatňovať vedomosti a zručnosti v rozličných situáciách – doma, v práci, pri vzdelávaní sa a odbornej príprave.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Umožňuje žiakom vyskúšať si a osvojiť rôzne stratégie učenia sa a motivovať ich v záujme o poznanie a pre celoživotné vzdelávanie.

Prostredníctvom waldorfskej pedagogiky žiaci prechádzajú niekoľkými stratégiami učenia sa; od napodobňovania a obrazného vyučovania v nižších ročníkoch k tvoreniu pojmov, predstáv, záverov a hypotéz vo vyšších ročníkoch.

Individuálnym prístupom škola maximalizuje ich možnosť prežiť úspech a byť motivovaný k učení sa.

Škola umožňuje vo vhodných situáciách žiakom realizovať vlastné nápady a podnietiť ich tvorivosť.

Škola učí žiakov systematicky viesť a ukladať poznámky a informácie.

Učí ich zvedavosti, záujmu o učebnú látku a vytvára úlohy a podmienky, aby záujem prekračoval hranice vyučovacieho procesu či formálneho vzdelávania.

Učí žiakov pripravovať sa na výučbu, byť aktívny vo výučbe, robiť si zrozumiteľné, estetické a úplné poznámky, aktívne sa zapájať do riešenia úloh, problémov a rozhovorov.

Škola vytvára situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia pre samotné poznanie a pre jeho ďalší prínos.

Žiaci sa učia zákonitosti, že opakovaním a precvičením (motoricky, mentálne alebo cvičením pamäti) sa zvyšuje schopnosť a istota osvojenia si výkonu.

Škola ako jednu z učebných stratégií využíva zážitkové učenie sa, prostredníctvom ktorého sú nové predstavy a pojmy lepšie osvojené, zapamätané a začlenené do súvislostí života

žiaka. Škola postupne vedie žiakov v schopnosti objektívneho sebahodnotenia a hodnotenia iných žiakov.

Žiak sa učí kriticky zhodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

Škola pestuje u svojich žiakov gramotnosť v písaní, čítaní, počítaní a základné IKT zručnosti vo vyšších ročníkoch (podľa učebných osnov), ktoré sú potrebné pre ďalšie vzdelávanie a život v spoločnosti.

Pestuje u svojich žiakov ochotu pracovať na sebe a ďalej rozvíjať svoje schopnosti, vedieť sa pružne prispôbiť v meniacich sa podmienkach.

Výstupy (indikátory) KK1 absolventa základnej školy:

Žiak sa chce a vie efektívne učiť, má pozitívny vzťah k učeniu sa.

Pozná vlastnú preferovanú stratégiu učenia sa.

Žiak je aktívny v procese učenia sa, má záujem o svet a jeho ďalšie poznanie.

Iniciatívne využíva výsledky učenia sa.

Vie si vytvoriť optimálne prostredie na učenie sa, vyhradiť si čas pre samostatné učenie sa, mať sebadisciplínu a odolávať stresu zo skúšok.

Využíva k svojmu učeniu sa rôzne informačné zdroje.

Kriticky hodnotí pokrok pri dosahovaní cieľov svojho učenia sa a práce, prijíma ocenenie, radu i kritiku zo strany druhých.

Pozná možnosti svojho ďalšieho vzdelávania.

Pozná silné a slabé stránky svojich zručností a vie si zvoliť cestu k ich ďalšiemu rozvoju.

KK2 - KOMUNIKAČNÉ KOMPETENCIE

(pripravenosť pre dorozumievanie sa v materinskom a v cudzích jazykoch)

Cieľ: Mať komunikačné kompetencie znamená vnímať, vyjadrovať a interpretovať pojmy, myšlienky, pocity, skutočnosti a názory v písomnej a ústnej podobe (počúvať, hovoriť, čítať a písať) a z jazykového hľadiska zapojiť sa do komunikácie primeraným a tvorivým spôsobom v rôznych situáciách a sociálnych prostrediach (pri vzdelávaní, v práci, doma, pri voľnočasových aktivitách), aj v cudzích jazykoch.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola vedie žiakov k účinnej a vhodnej komunikácii so spolužiakmi, učiteľmi a ostatnými dospelými v škole i mimo nej.

Pestuje bohatú slovnú zásobu a porozumenie odborným pojmom a konvenčným konštruktom. Žiak sa cvičí využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu.

Žiak sa učí adekvátnemu ústnemu a písomnému prejavu, ktorý zodpovedá situácii a účelu komunikácie.

Učí žiakov obhajovať a argumentovať svoj vlastný názor a zároveň počúvať názory iných.

Učí žiakov schopnosť vyjadriť svoj zážitok a cieľ, zámer svojho snaženia ako aj schopnosť zrozumiteľne a objektívne popísať vecnú stránku pozorovania.

Žiak zažije poznanie, že umelecká aktivita je možnosťou mimoslovného dorozumenia, ktorá má všeobecnú platnosť.

Škola prostredníctvom kooperatívneho učenia vedie žiakov k spolupráci, hľadaniu spoločných tém a cieľov a prostriedkov k ich dosiahnutiu.

Škola ako organizácia nadviazala partnerské vzťahy s viacerými organizáciami aj v zahraničí za účelom výmenných pobytov, návštev, spoločných aktivít a korešpondencie. Žiak sa učí prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti.

Škola učí žiakov komunikovať v materinskom a dvoch cudzích jazykoch.

Žiak sa učí viesť formy efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti.

Žiak si osvojuje vedomosti materinského jazyka (slovná zásoba, gramatické pravidlá a jazykové funkcie) ako aj zručnosti komunikácie v hovorovej a písomnej podobe.

Je postupne schopný aktívne počúvať, sústreďovať svoju pozornosť na hovoriaceho, udržiavať s ním očný kontakt, formulovať a klásť otázky, neskákať do reči, kultivovane požiadať o slovo.

Učí sa čítať s porozumením rôzne druhy textov, rozlišovať v texte podstatné od doplňujúceho.

Žiak sa učí vyhľadávať, zhromažďovať, nachádzať zmysel, triediť a spracovávať informácie, dáta a pojmy v písanej podobe, používať ich pri štúdiu a pri systematizácii svojich poznatkov.

Učí sa tvoriť rôzne typy gramaticky a pravopisne správnych textov s rôznym zámerom, zhodnotiť tento proces (od prípravy textu až po jeho čítanie či prednes).

Uvedomuje si a vie oceniť jazykovú pestrosť a variabilitu foriem komunikácie v rôznych obdobiach a rozdielnych geografických a sociálnych prostrediach. Škola u žiakov rozvíja pozitívny postoj k literatúre a čítaniu.

Rozvíja pozitívny postoj k materinskému jazyku ako potenciálnemu zdroju osobného a kultúrneho obohatenia.

Škola buduje u žiakov pozitívny postoj k iným kultúram a vedie ich k medzikultúrnemu dialógu.

Škola posilňuje u žiakov schopnosť brániť sa predsudkom o kultúrnych stereotypoch a aktívne tvoriť svoje vlastné názory.

Výstupy (indikátory) KK2 absolventa základnej školy:

Žiak má rozvinutú čitateľskú gramotnosť (číta s porozumením, rozumie rôznym typom textov a záznamov, obrazovým materiálom, bežne používaným gestám, zvukom a iným informačným a komunikačným prostriedkom).

Žiak sa vyjadruje primerane k účelu jednania a komunikačnej situácii.

Vhodne sa prezentuje, svoju prácu i sám seba, v hovorených i písomných prejavoch, využíva verbálne i neverbálne prostriedky komunikácie.

Využíva komunikačné zručnosti na vytváranie vzťahov a dosahovanie vlastných cieľov.

Primerane využíva informačno-komunikačné technológie.

Spracúva bežné administratívne písomnosti a pracovné dokumenty.

Písomne zaznamenáva podstatné myšlienky a údaje z textu a prejavu iných ľudí.

Má pozitívny postoj a záujem o znalosti cudzích jazykov pre životné a pracovné uplatnenie.

Je motivovaný k prehľbovaniu svojich jazykových zručností v celoživotnom učení sa.

KK3 - PERSONÁLNE A SOCIÁLNE KOMPETENCIE

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená stanovovať si na základe poznania svojej osobnosti primerané ciele osobného rozvoja v oblasti záujmovej i pracovnej, starať sa o svoje zdravie,

spolupracovať s ostatnými v skupine a prispievať k utváraniu vhodných medziľudských vzťahov.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola rozvíja u žiakov schopnosť spolupracovať a rešpektovať prácu vlastnú a druhých.

V priebehu vyučovania škola využíva skupinové a kooperatívne formy a vzájomnú pomoc pri učení sa.

Žiak nadobúda sociálne kompetencie na praktických cvičeniach a úlohách.

Žiak je cvičený v schopnosti striedať role v skupine.

Je vedený k rešpektovaniu dohodnutých pravidiel správania, na ktorých formulácii sa podieľa. Úspech v umeleckej tvorbe posilňuje sebavedomie u žiakov aj tých menej schopných v iných predmetoch.

Škola u svojich žiakov buduje prostredníctvom svojich aktivít silné etické cítenie.

Žiak si vie svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami.

Žiak je oboznámený so zásadami zdravého životného štýlu.

Škola u svojich žiakov buduje zdravé národné a európske cítenie a vnímanie súvislostí.

Žiak sa učí konštruktívne komunikovať v rozličných prostrediach, byť tolerantný, vyjadrovať odlišné stanoviská a porozumieť im.

Žiak získava dispozície zvládať stres a frustráciu a vyjadriť ich vhodným spôsobom.

Učí sa schopnosti spolupráce, založenej na sebavedomí, čestnosti a asertivite (vníma potreby druhých a aj svoje vlastné).

Učí sa oceniť rozmanitosť hodnôt a rešpektovanie ostatných ľudí, tolerancii voči hodnotám iných, rešpektovaniu ich súkromia.

Učí sa schopnosti vystúpiť proti antisociálnemu správaniu.

Prostredníctvom hlbokého porozumenia iným kultúram, ich hodnotám, jazyku a histórii sa učí prekonávať predsudky a robiť kompromisy.

Výstupy (indikátory) KK3 absolventa základnej školy:

Dokáže cieľavedomejšie rozvíjať a riadiť svoju osobnosť.

Vie sa podieľať na tímovej práci, so spolužiakmi a pedagógmi, vie prijať rolu v pracovnej činnosti.

Vo veku primeranej miere sa zúčastňuje spoločnej diskusie, rešpektuje rôzne hľadiská a čerpá poučenie z toho, čo si ľudia myslia, hovoria a robia.

Vie reálne posúdiť svoje fyzické a duševné možnosti, je schopný sebareflexie, odhaduje dôsledky svojho konania a správania v rôznych situáciách.

Koriguje, overuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a konanie iných ľudí, rozhoduje sa na základe vlastného úsudku, odoláva spoločenským i mediálnym tlakom.

Má zodpovedný vzťah k svojmu zdraviu a zdraviu iných, stará sa o svoj fyzický i duševný rozvoj, je si vedomý dôsledku nezdravého životného štýlu a závislostí. Aktívne spolupracuje pri stanovovaní a dosahovaní spoločných cieľov.

Prispieva k vytváraniu a udržiavaniu hodnotných medziľudských vzťahov založených na vzájomnej úcte, tolerancii a empatii.

KK4 KOMPETENCIE NA RIEŠENIE PROBLÉMOV (pripravenosť pre tvorivé a kritické, samostatné riešenie problémov)

Cieľ: Mať kompetencie na riešenie problémov znamená byť pripravený tvorivo a kriticky riešiť samostatne bežné pracovné a mimopracovné problémy.

Ide predovšetkým o tvorivé myslenie ako schopnosť nachádzať a overovať nové riešenia problémov, pozeráť sa na veci netradičným spôsobom, nachádzať vzťahy medzi zdanlivo nesúvisiacimi a vzdialenými informáciami.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola vedie žiakov k samostatnosti pri riešení problémov a k podpore a rozvíjaniu zodpovednosti.

Žiak je vedený k aktívnemu podielu na všetkých fázach činnosti – na plánovaní, príprave, realizácii a hodnotení.

Výučba je vedená tak, aby sa žiaci učili hľadať rôzne riešenia a dokázali ich obhájiť.

Žiaci sú motivovaní problémovými úlohami z praktického života.

Škola podporuje hľadanie vlastnej cesty k riešeniu zadanej úlohy.

Žiak dokáže vnímať prácu iných spolužiakov a spoznáva, že riešenia môžu byť rôzne.

Pri hľadaní riešenia a rozhodnutí sú žiaci systematicky vedení v krokoch:

- vytvorenie úplného obrazu o situácii (informácie, fakty)
- problematizácia úlohy (otázky, jadro problému, nové uhly pohľadu, kritické zhodnotenie)
- nájdenie riešenia, rozhodnutie

Škola prostredníctvom problémovej výučby podporuje schopnosti žiakov efektívnejšie sa zúčastniť na celkovom procese hľadania nových riešení.

Škola zapája žiakov vo vyšších ročníkoch do spoločného tvorenia pravidiel a aktivít.

Výstupy (indikátory)KK4 absolventa základnej školy:

Vie získať informácie potrebné k riešeniu problému.

Vie navrhnúť spôsob, prípadne varianty riešenia problému.

Vie uplatniť pri riešení problémov rôzne metódy myslenia.

Vyhodnotí a overí dosiahnuté výsledky.

Spolupracuje pri riešení problémov s inými ľuďmi.

Vie pracovať aj v primerane náročných, záťažových podmienkach.

KK5 OBČIANSKE A KULTÚRNE KOMPETENCIE

(pripravenosť pre zapájanie sa do občianskeho života a pre podporovanie kultúrnych hodnôt)

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená uznávať hodnoty a postoje podstatné pre život v demokratickej spoločnosti a dodržiavať ich, konštruktívne sa podieľať na dianí v spoločnosti, konať v súlade s jej trvalo udržateľným rozvojom, uvedomovať si dôležitosť tvorivého vyjadrovania myšlienok, skúseností a emócií, podporovať hodnoty národnej, európskej i svetovej kultúry.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola pripravuje žiakov k potenciálu slobodnej a zodpovednej osobnosti, ktorí vedia uplatniť svoje práva a plniť svoje povinnosti.

V triednych kolektívoch žiaci spoločne stanovujú pravidlá správania.

V škole sú rešpektované individuálne rozdiely, ktoré vyplývajú z rozdielneho národnostného, sociálneho, kultúrneho a náboženského pozadia.

Žiak je vedený ku kultivácii vlastného vkusu a jeho obhajobe.

Žiak je vedený k uznávaniu cudzieho tvorivého snaženia a rešpektu k nemu.

Žiaci sa učia o občianskych právach, národnom jazyku, ústave vlastnej krajiny.

Sú oboznámení s kultúrnou a jazykovou rozmanitosťou v Európe a v iných oblastiach sveta.

Chápu význam estetických faktorov v každodennom živote.

Učia sa diskutovať o širokom spektre tém patriacich do okruhu kultúry – v oblasti literatúry, hudby, filmu, výrazového umenia, sochárstva, fotografie, designu, módy, televízie, architektúry, urbanizácie, úpravy krajiny, národného dedičstva, stolovania, jazyka.

Škola vychováva a podporuje ochotu zapojiť sa dobrovoľne v určitej činnosti pre školu a spoločnosť.

Výstupy (indikátory)KK5 absolventa základnej školy:

Rešpektuje rozmanitosť a iných ľudí, váži si ich vnútorné presvedčenie a je schopný vcítiť sa do ich situácie.

Chápe a rešpektuje základné princípy, na ktorých sú založené zákony a spoločenské normy, je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo školy.

Správa sa zodpovedne v krízových situáciách a situáciách ohrozujúcich život a zdravie, poskytne ostatným pomoc.

Uznáva hodnotu života, uvedomuje si zodpovednosť za vlastný život.

KK6 PRACOVNÉ KOMPETENCIE

(pripravenosť pre uskutočňovanie myšlienok)

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená iniciatívne meniť myšlienky na skutky, optimálne využívať svoje osobnostné a odborné predpoklady, uplatňovať tvorivosť, inováciu a riskovanie, plánovať a riadiť projekty pre dosiahnutie cieľov a pre úspešné uplatnenie sa vo svete.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola učí žiakov prevádzať pozorovania a experimenty, získané pozorovania (informácie, dáta) spracovať a vyhodnocovať.

Škola pomáha vytvárať pozitívny pracovný vzťah k umeleckým a manuálnym činnostiam.

Škola pomáha žiakom poznávať svoje schopnosti, reálne možnosti a uplatňovať získané vedomosti a zručnosti pri ďalšej profesijnej orientácii.

Individuálnym prístupom škola v spolupráci s rodičmi pomáha žiakom v procese výberu ďalšieho vzdelávania.

Škola dopĺňa výučbu o praktické exkurzie.

Škola oboznamuje žiakov so zásadami bezpečnosti a ochrany pri práci.

Vedie žiakov k príprave a udržiavaniu ich učebného priestoru.

Vychováva v žiakoch schopnosť pracovať na základe slovnej inštrukcie a predvedenej ukážky.

Buduje schopnosť primeranej pracovnej výdrže pri samostatnej tvorivej práci.

Žiaci sa učia pozorovať a posúdiť vlastný výsledok práce a porovnať s prácou druhých.
Žiaci sa učia plánovať svoje jednotlivé kroky, zhodnotiť ich a tak zistiť svoje reálne možnosti dokončenia práce- dospieť k reálnemu výsledku.

Výstupy (indikátory) KK6 absolventa základnej školy:

Dokáže sa adaptovať a realizovať v meniacich sa podmienkach ďalších vzdelávacích ustanovizní.

Ochraňuje hodnoty a výsledky pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale aj z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia, ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt.

Rozvíja svoju osobnosť a využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoja a svojej prípravy na budúcnosť. Vie sa aktívne prezentovať a vyjednávať.

Dokáže pracovať individuálne i v skupine na stanovených úlohách.

KK7 MATEMATICKO-VEDNÉ KOMPETENCIE

(pripravenosť pre využívanie matematiky a základov vedy a techniky)

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená funkčne využívať matematické vedomosti a zručnosti v rôznych životných situáciách, používať základné vedomosti a metódy vied na objasňovanie prírodných zákonitostí, uplatňovať ich v oblasti technológií a v bežnom živote.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Škola postupnými krokmi učí žiakov logicky myslieť, čo je nadstavbou k pevne

vybudovaným elementárnym zručnostiam (motorickým, sociálno-emocionálnym, kognitívnym a jazykovým).

Škola učí žiakov používať matematické myslenie na riešenie množstva praktických problémov v každodenných situáciách.

Učí žiakov dôverovať vlastným odhadom a spresňovať ich spätnou väzbou.

Buduje základy prírodovednej gramotnosti žiakov, ktorá im umožní robiť objektívne podložené úsudky na základe presných pozorovaní a systematizácie poznatkov.

Učí žiakov používať techniky logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky).

Žiak si osvojuje matematické a prírodovedné kompetencie na úrovni:

Vedomostí:

- základné operácie a ich využívanie v každodenných situáciách (sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie, percentá, pomer, miery a váhy),
- matematické termíny a definície, základné zásady geometrie a algebry, povedomie o otázkach, na ktoré matematika ponúka odpovede,
- základné prírodné zákonitosti, vedecké pojmy, princípy a metódy,
- vplyv vedy a techniky na prírodu,
- prínosy a obmedzenia vedeckých teórií, aplikácií a technológií v spoločnosti vo všeobecnosti (v súvislosti s rozhodovaním, hodnotami, morálnymi otázkami, kultúrou atď.),

Zručností:

- uplatňovať základné matematické princípy a postupy v každodenných situáciách (domáci rozpočet, nakupovanie, cestovanie a voľný čas)
- sledovať a hodnotiť postupnosť argumentov, odkrývať hlavné myšlienky argumentácie,
- rozumieť a používať symbolický a formálny matematický jazyk (symboly a vzorce) a rozumieť ich vzťahu k prirodzenému jazyku,
- myslieť matematicky, rozumieť matematickým dôkazom, kriticky uvažovať, vedieť previesť problém z verbálnej roviny do matematického jazyka a symbolov,
- komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky,
- návyky vedenia presných pozorovaní a tvorenia záverov, ktoré z nich vyplývajú za daných podmienok,
- hľadať zdôvodnenie určitého tvrdenia,
- základný postoj je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať v podstate veci dôvody a posudzovať ich platnosť,
- kritické hodnotenie a zvedavosť, záujem o etické otázky a rešpektovanie bezpečnosti a trvalej udržateľnosti, najmä pokiaľ ide o vedecko-technický pokrok v súvislosti s vlastnou osobou, rodinou, komunitou a celosvetovými otázkami

Výstupy (indikátory) KK6 absolventa základnej školy:

Žiak si vybudoval základnú dôveru v schopnosti samostatného myslenia.

Prirodzenou etickou hodnotou je pre neho hľadanie pravdy a snaha ísť k podstate problémov, ktoré aktuálne rieši.

Nachádza vzťahy medzi javmi a predmetmi pri riešení praktických úloh.

Vie použiť matematické postupy pri všeobecnom i numerickom riešení rôznych praktických úloh v bežných situáciách.

Žiak správne používa a premieňa jednotky, s ktorými sa oboznámil v matematike a fyzike, vie používať pojmy kvantifikujúceho charakteru, robí reálny odhad výsledku riešenia danej úlohy.

KK8 INFORMAČNÉ KOMPETENCIE

(pripravenosť pre narábanie s informáciami a využívanie informačno-komunikačných technológií IKT)

Cieľ: Mať informačné kompetencie znamená vedieť získavať, posudzovať, uchovávať, tvoriť, prezentovať a vymieňať informácie a vedieť za týmto účelom využívať počítač a jeho príslušenstvo.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Prácu s informáciami a poznámkami:

Žiaci sú vedení k systematickému vedeniu poznámok a informácií z procesu výučby, s rastúcou náročnosťou a požiadavkami na celkovú úroveň.

Škola sa usiluje o celostný prístup k vyučovaniu. Vedomosti sú medzi predmetmi zdieľané, zavedené rozmanitými vyučovacími stratégiami. Nové skúsenosti, poznatky a informácie tak môžu byť prijaté, včlenené a zapamätané žiakmi školy (viď aj problematika medzipredmetových vzťahov a prierezových tém).

Škola využíva vo vyučovaní multimedialne obsahy, najmä ako prostriedok priblíženia učiva z rôznych uhlov pohľadu, pre ilustratívne účely a sprostredkovanie materiálu na cvičenie.

Práca s IKT:

Waldorfská škola začína budovať základy počítačovej gramotnosti u žiakov vyšších ročníkov.

Žiaci sa učia využívať IKT pri vzdelávaní, príprave na vyučovanie, tvorbe projektov.

Učia sa pracovať v prostredí základných počítačových aplikácií a na internete.

Učia sa porozumieť princípu, na ktorom je počítač vytvorený a limitom, ktoré tento princíp ohraničujú.

Škola sprostredkuje žiakom informácie o príležitostiach a možných rizikách, spojených s internetom a komunikáciou prostredníctvom elektronických médií (elektronická pošta, sieťové nástroje) pre prácu a voľný čas.

Škola učí žiakov kritickému postoju pri vyhľadávaní, zhromažďovaní a spracovávaní informácií, uvedomeniu si problémov súvisiacich s platnosťou a spoľahlivosťou dostupných informácií.

Učí ich poznať právne a etické zásady, ktoré je potrebné dodržiavať pri interaktívnom využívaní IKT.

Waldorfská pedagogika kladie veľký dôraz na rozvoj technologickej gramotnosti. Už v predškolských waldorfských zariadeniach aj v prvých rokoch waldorfskej školy sa deti učia pracovať s elementárnymi nástrojmi a technikou pri práci s farbami, voskom, látkou, neskôr s drevom, meďou, kameňom, spoznajú princípy parného stroja, spaľovacieho motora a iných strojov priemyselnej revolúcie. Počítač ako fenomén dnešnej doby stojí na konci vývoja techniky. Preto je zaradený na konci školskej dochádzky ako prirodzené vyvrcholenie technologického vývoja ľudstva.

Úlohou vyučovania informatiky možno rozdeliť na tri základné oblasti:

1. vedieť ako používať počítač
2. porozumieť aspoň základným princípom fungovania technológií a počítača
3. rozvinúť schopnosť kritického myslenia pri využívaní technológií tak, aby plnili osobné, sociálne a ekologické ciele zmysluplne a zodpovedne tak, aby bol zachovaný život vo svojej mnohorakosti pre budúce generácie

Častokrát sa vyučovanie informatiky redukuje len na prvý bod, na získanie schopnosti ovládať počítačový softvér. Takýmto povrchným pochopením úlohy informatiky vzniká predstava, že používanie počítačov v prvých ročníkoch škôl, dokonca v predškolských zariadeniach, je dobré pre vývoj detí. Ale učiť sa ovládať softvér je to najmenej dôležité, napr. aj preto, lebo technológie veľmi rýchlo zastarávajú. (Aký ma dnes význam, ak niekto ovláda softvér napr. T602, ktorý sa používal ešte pred x- rokmi?)

Schopnosť abstraktného myslenia sa rozvíja s pribúdajúcim vekom dieťaťa. Procesy prebiehajúce v počítači nie sú priamo okom pozorovateľné a je možné im porozumieť iba pomocou abstraktného myslenia, ktoré nadobúda aspoň čiastočne úroveň potrebnú pre

základné pochopenie princípov výpočtovej techniky až u žiakov 9. ročníka. Okrem toho týmto poznatkom ešte musia predchádzať určité elementárne poznatky z iných predmetov, teoretické aj praktické, napríklad z fyziky. A keďže predmet informatika má širšiu koncepciu ako len naučiť žiakov ovládať momentálne dostupné technické nástroje (ako napr. počítač) nemá význam s ním začínať skôr. To ale neznamená, že deti sa nemôžu stretnúť s počítačmi už v skorších ročníkoch ako s pomôckou na iných predmetoch, napríklad pri prezentácii určitých vizuálnych javov, ktoré nie je možné jednoducho pozorovať.

Bez akýchkoľvek pochybností možno povedať, že počítače uľahčujú prácu v mnohých oblastiach ľudských činností. Z toho vznikla určitá nekritická glorifikácia výpočtovej techniky a snaha používať ich všade. Ale používanie, počítačov najmä v detstve, má aj druhú stránku. Práca s počítačmi je rizikovým faktorom pre zdravie dieťaťa a vytvára prekážky v jeho prirodzenom vývoji. Potvrdzujú to desiatky výskumov významných pedagógov a informatikov z prestížnych svetových univerzít, ktoré poukazujú na významné riziká pri používaní počítačov v oblastiach:

- riziká fyzického vývoja: jednostranné zaťaženie svalov vedúce ku krčom, problém videnia, obezita, vedľajší efekt elektromagnetickej radiácie
- riziká emocionálneho vývoja: sociálna izolácia, slabnutí vzťah k rodičom a učiteľom, nedostatok motivácie, emočné oddelenie od komunity, vystavenie komercializácii
- riziká intelektuálneho vývoja: ochromovanie kreativity a schopnosti predstavivosti, ochudobňovanie jazykových schopností, slabá koncentrácia, poruchy pozornosti
- riziká morálneho vývoja: vystavenie detí násiliu, pornografii, vystavovanie informáciám s absenciou morálneho rozmeru

(zdroj: C. Cordes a E. Miller: „Fool's gold“ -
<http://www.allianceforchildhood.org/publications>)

V tejto oblasti sme nadviazali úzku spoluprácu s odborníkmi z Technickej univerzity v Košiciach, ktorí lektorsky vyučujú Informatiku. – v školskom roku 2026/27 zavádzame 1 hodinu informatiky týždenne pre žiakov 9. ročníka. Spoluprácu sme v tomto školskom roku zrušili, kvôli počtu žiakov v triede.

Z mnohých výskumov uvedených v danej publikácii možno uviesť aspoň jeden príklad. Veľkým, bežne rozšíreným nepravdivým tvrdením je, že práca s počítačom podporuje

intelektuálny rozvoj a kreativitu. Presný opak je pravdou. Deti, ktoré sú vystavované obrazom produkovaným počítačmi a inými elektronickými médiami strácajú schopnosť vnútornej tvorby obrazov a nových ideí.

Vnútoraná práca fantázie je nahradená počítačom a dieťa zostáva duševne pasívne. V dospievaní sa fantázia a tvorivosť transformuje do kreatívneho myslenia a schopností tvorivo reagovať na nové situácie a prispôbiť sa novým podmienkam. Tieto deti túto schopnosť nemajú alebo ju majú výrazne zníženú.

V dnešnej dobe je veľmi populárne používať počítače v školách. Waldorfská pedagogika ale automaticky nenabieha na každú pedagogickú módnú vlnu, ale zodpovedne zvažuje prínosy, ale aj horeuvedené riziká.

A to, že počítače nie sú využívané vo waldorfskej škole až v tak širokej miere, ako je to dnes populárne, nie je prejavom jej zaostalosti alebo neschopnosti, ale práve naopak. Waldorfská škola rešpektuje najnovšie vedecké poznatky z oblasti pedagogiky, a preto dáva deťom to, čo je pre ich zdravý vývoj potrebné.

Osobný vzťah s živým človekom, namiesto pozerania do obrazovky, reálne zážitky s živou prírodou namiesto virtuálnej reality a simulácií, umenie, ktoré rozvíja emocionálny život namiesto ovládania techniky bez morálneho aspektu, rozvoj rôznorodých motorických činností pri ručných prácach a remeslách na rozdiel od jednotvárneho ťukania do klávesnice.

Mediálna výchova

Digitálny kompetenčný rámec pre občanov EÚ zohľadňuje potrebu postupného osvojovania si digitálnych zručností, ako aj potrebu zachovania dobrej kvality života (well-being). V tomto ohľade je nutné vnímať osvojovanie IKT kompetencií ako úzku súčasť štyroch širších oblastí: informatika, používanie IKT na vyučovaní, prevencia problematických aspektov digitálnych technológií a mediálna výchova.

Cieľom mediálnej výchovy je v tomto zmysle príprava mediálnej zrelosti pre čas, kedy dieťa dosiahne dospelosť. Kľúčovým pojmom sa tu stáva schopnosť selekcie pri schopnosti posúdenia limitov digitálnych technológií pre účely, na ktoré ich človek využíva ako nástroj.

Povedané stručne: používať technológie ako nástroj, teda nebyť nástrojom technológií.

Nástrojom na budovanie mediálnej zrelosti je postupné uvádzanie do sveta technológií v najširšom slova zmysle, teda zohľadnenie vývojových fáz dieťaťa a waldorfského učebného plánu, ktorý umožňuje pochopiť princípy technológií v ich prvotnom základe. Integrálnu súčasť tu tvoria rozhovory s rodičmi, ktorí sú prvou bránou k zodpovednému (a často bohužiaľ aj nezodpovednému) používaniu digitálnych médií.

Poradie postupov pri činnostiach s deťmi je nasledovné:

- senzomotorická integrácia je východiskom tak komunikatívnych schopností, ako aj schopností tvorby, kritickej reflexie a selekcie
- analógové činnosti predchádzajú činnostiam digitálnym
- tvorenie predchádza konzumácii
- koordinácia, spolupráca a komunikácia v digitálnej oblasti sa zakladá na koordinácii, spolupráci a komunikácii medzi ľuďmi
- do 4. ročníka absencia práce s digitálnymi médiami (na vyučovaní i doma) – potrebné princípy vyučované metódou „csunplugged“ („počítačová veda bez počítačov“)
- od 5. do 9. ročníka sprevádzané používanie médií dospelým (učiteľ, rodič) – potrebné princípy vyučované metódou „social networks unplugged“ („sociálne siete bez elektriny“)

Zdôraznime ešte raz, že primárnym cieľom nie je digitálna zručnosť, ale mediálna zrelosť, teda schopnosť tvorivého a informovaného používania digitálnych nástrojov v rámci, aký umožňuje vývojová situácia absolventa základnej školy.

Mediálny koncept

Vybrané východiská

Predložený mediálny koncept je súborom konkrétnych odporúčaní učebných obsahov pre učiteľov a v otázkach prevencie aj rodičov. Cieľom je viesť dieťa k mediálnej zrelosti. Zohľadňuje aktuálny stav výskumov v oblasti mediálnej pedagogiky a prevencie, implikuje európske rámce a stratégie pre rozvoj digitálnej kompetencie občanov. Explicitne však uvádza iba zdroje, ktoré sú pre waldorfský vzdelávací rámec ťažiskové, konkrétne: Kurikulum pre digitálne a počítačové štúdiá na waldorfských školách a školách Rudolfa Steinera a výstupy výskumu Slobodnej vysokej školy v Stuttgarte v spolupráci so Zväzom slobodných waldorfských škôl. Ako nutné východisko pre priamu mediálnu pedagogiku špecifikuje mediálnu výchovu nepriamu. Pojem mediálna výchova tu tak presahuje rámec používania informačno-komunikačných technológií – IKT (či už na vyučovaní všeobecne alebo v rámci špecializovaných hodín informatiky).

Nepriama mediálna výchova, spolu s postupmi analógovej didaktiky, má svoje dominantné miesto do 6. ročníka. Priama mediálna výchova (práca so technikou) postupne nastupuje od 7. ročníka vyššie. Tento metodický postup je v súlade s výsledkami kvalitatívnych výskumov v oblasti vplyvu digitálnych médií na zdravý vývoj človeka. Profesorka Paula Bleckmann schematizuje výsledky odborných zistení v podobe veže mediálnej zrelosti, kde nezávislé (tj. Nepodliehajúce závislosti) používanie digitálnych technológií je výsledkom celého komplexu schopností:

Pre obdobie základnej školy je pritom dôležité utvárať vyučovanie tak, aby prevažne kognitívne aktivity (receptívne schopnosti a schopnosti kritickej reflexie) nadväzovali na pevný základ reálnych zmyslových zážitkov (senzomotorická integrácia, teda vnemy ako také), komunikačných schopností a schopností produkcie. Pre dieťa platí, že poznávanie je výsledkom aktívnej produktivity. Pre pedagogiku v tomto zmysle platí, že priama práca s digitálnou technológiou predstavuje priestor pre zážitok procesuálnej stránky programovania (v širšom zmysle výrobného procesu a technológie). Dieťa má podľa modelu vstup – spracovanie – výstup (IPO: input – process – output) uchopovať techniku cez prostrednú, produktívnu – procesuálnu, fázu. Štatisticky významné výsledky tu vykazujú postupy analógovej didaktiky, tiež informatiky v pohybe (Katinka Penert, 2019, podľa csunplugged.org).

Ciele

Mediálna zrelosť môže byť plne dosiahnutá až v dospelom veku, keďže to nie je to isté ako mediálna kompetencia (zručnosť narábať s technológiou). Schopnosť digitálne technológie používať je pritom takpovediac podmnožinou mediálnej zrelosti.

Cieľom predložených odporúčaní je teda vytvoriť v rámci vývojových možností dieťaťa na základnej škole solídny základ pre ďalší rozvoj mediálnych kompetencií pri schopnosti triezvo posúdiť prednosti i riziká digitálnych technológií.

V rámci uvedených východísk sa mediálny koncept waldorfskej školy zameriava na:

A) učebné obsahy a postupy pre prvý a druhý stupeň základnej školy (ide najmä o obsahy,

ktoré priamo súvisia s mediálnymi zručnosťami, preto tu mnohé ďalšie relevantné obsahy waldorfského učebného uvádzané nie sú)

B) prevenciu pri práci s digitálnymi médiami

Uvedené rámce nekladú dôraz na úplnosť, ale majú slúžiť ako dynamicky sa rozvíjajúci plán práce s analógovými a digitálnymi médiami vo vzdelávaní žiakov a nabádajú všetkých, ktorí sa na pedagogike podieľajú, aby ich dopĺňali, menili a najmä: spolupracovali.

A) Učebný rámec – kompetencie a obsahy

1. a 2. ročník

Hlavné médium: obrazové - tabuľa, epochový zošit, výkresy; zvukové – živé slovo, spev

Kompetencia: orientácia v obraznom a slovnom vyjadrení; Dieťa dokáže komplexne a vyvážené rozmiestniť text, symbol, obraz na stránke.

Eurytmia a divadlo: pohybové stvárnenie rozprávok a bájok; dieťa sa pohybuje flexibilne v stvárnení roly jednotlivých postáv z príbehov.

Ručné práce: senzomotorická integrácia, koordinácia ruka – oko

Kreslenie foriem: senzomotorická integrácia – z veľkých foriem priestoru dieťa zmenšuje formu na stránke papiera komplexne a vyvážené

Aritmetika: aritmetické operácie, párne a nepárne čísla, prvočísla („chudobné“) a komplexne deliteľné („bohaté“)

3. ročník

Spoznávanie mediálnej formy písma, pomenovanie jej výhod a schopnosť pochopiť, ako vznikla:

obrázkové písmo, klinopis, hebrejské formy; prechod k písanému písmu cez písanie husím brkom

Rozpoznať a napodobniť algoritmy bežného života: výroba pečiatok, remeselnícke epochy, meranie a váženie - prevod čísel v priestore, produkcia chleba...

Aritmetické operácie - pozri vyššie.

Ručné práce: pletenie - podvedome rozpoznať algoritmy, riadiť sa nimi; rozpoznať a napodobniť

1 <https://www.erziehungskunst.de/en/article/digital-educators/mature-handling-of-media-instead-of-media-addiction/>

program alebo vzor na základe vzoru pletenia.

Nové médium: notový zápis - dešifrovacie algoritmy

Kartónové divadlo (Kamišibaj) – od rozprávaneho príbehu cez zápis a scénografiu až po prezentáciu

- tvorivá transformácia mediálnych foriem

Príprava prvých riadiacich štruktúr (ako základ pre programovanie) z pozorovania prírodných javov, napr. fázy mesiaca: ak... potom...

4. ročník

Schopnosť získať, vybrať a prezentovať informácie z kníh: samostatná práca na tému náuka o zvieratách – získavanie informácií z textov, ich vyjadrenie a prezentácia prostredníctvom referátu alebo plagátu (vyhodnotenie informácií, prvé prístupy k dokumentácii zdrojov); miestna história, naše mesto – od pohľadu, cez model až po mapu; princíp kompasu, buzoly
Ručné práce: krížiková výšivka – rozpoznávanie nového typu algoritmov
Jazyky: prvé čítanie

5. ročník

Úvod do samostatného používania analógových médií
Knižnica: prezentácia kníh, učenie sa vyhľadávať a nájsť vhodné údaje v katalógu knižnice (vyhľadávanie podľa kľúčových slov) - napr. na tému Grécko
Vytvorenie reliéfu Slovenska – tu aj ciele vyhľadávanie informácií v knižnici
Jazyky: hra na trh (stváranie rolí); rolová hra „Kto som?“ (binárny systém v podobe efektivizácie otázok na odpoveď typu áno/nie)
Analógové médiá: tieňové divadlo, kartónové divadlo
Computer Science Unplugged (analógová práca s algoritmickými postupmi na hodinách športu, v priestore (zdroj úloh: csunplugged.org – programovanie bez počítačov)

6. a 7. ročník

Prvé kroky k riadenému používaniu digitálnych médií (príprava projektov, prezentácií a pod. na vyučovanie); dohoda o používaní obrazoviek medzi rodičom a dieťaťom (odporúčanie zriadiť „Whitelist“, teda zoznam stránok, ktoré dieťa smie používať
Informovanie a výskum: pochopenie princípu vyhľadávacích platforiem, súkromie, nastavenia;
zodpovedné zaobchádzanie s dátami; filtrovanie a používanie obsahu relevantného pre danú tému
Získavanie informácií z článku a pochopenie jeho štruktúry (zoznámenie sa s novinami), tvorba triedneho časopisu (najprv analógová forma), naučiť sa rubriky
Transformácia balád do médií, ich interpretácia a prezentácia (okienková kniha, pohyblivá kniha, hranie rolí, trikový film)
Písanie listov (aj v cudzom jazyku), analýza práce s prekladačom
Fyzika: optika (camera obscura, tieňohra), akustika (frekvencia), elektrina - stavba batérie,
technické aspekty divadla: osvetlenie, projekcia lúčmi, zvuková technika
Rýchlokurz písania, vytvárania a ukladania súborov

8. a 9. ročník

Prehĺbenie mediálnej produkcie a internetového výskumu
Kriticky sa pýtať na aktuálne dianie prostredníctvom médií (diefakehunter.de v spolupráci s verejnou knižnicou), preskúmavanie zdrojov, rozpoznať a vedieť posúdiť „HateSpeech“
Práca s biografiou - voliteľná práca s médiami (tvorba rozhlasových správ), ďalšia úroveň vyhľadávania na internete;

Textový editor: vkladanie obrázkov, formátovanie textov, poskytovanie nápovedy (zmenšenie veľkosti obrázku) ; triedny časopis (elektronická forma – spracovanie a rozvrhnutie, digitálna tlač);
práca so súbormi (zipovanie, heslovanie)
Práca s užívateľským prostredím e-mailu;
Tvorba náučného filmu
Divadelný projekt (osvojenie roly, reklama, organizácia, kulisy, kostýmy, ozvučenie, osvetlenie)
Fyzika: šošovky, pochopenie elektromotora a zostrojenie jednoduchého modelu
Správa o stáži v poľnohospodárstve (povinná): spracovanie textu
Binárny princíp ako nástroj efektívizácie zisťovania údajov (csunplugged.org)
Programovanie v pohybe a/alebo v počítači: informatika v pohybe (Penert);
programovanie s logom: XLogoOnline: Programming at primary school (uni-trier.de) ;
ďalšie možnosti Scratch,
Python,...

B) Prevencia pri práci s digitálnymi médiami

Cieľom je umožniť žiakom, aby počas školskej dochádzky narábali s digitálnymi médiami poučene a autonómne. Dôraz sa tu kladie na vzájomnú výchovu (mediálni skauti) a nie na moralizovanie dospelých. Pre prevenciu je dôležitá úzka spolupráca s rodičmi, a preto sú preventívne témy diskutované na rodičovských stretnutiach. Na tento účel slúži príručka, v ktorej sú uvedené aktuálne témy prevencie a informácie o nich.

Legenda: R = rodičovské stretnutie; MS = mediálny skaut; T = trieda; PK = pedagogická konferencia, P = polícia

Pred nástupom do školy

Seminár pre rodičov: Ako sa vyrovnáť s médiami, vedecký prístup - aké sú dôsledky nadmerného používania? Prístup - aké sú dôsledky nadmerného užívania pre deti, vzorový charakter dospelých.

Spolupráca s waldorfskou materskou školou:

Matka, ktorá pozerá na mobilný telefón počas dojčenia a nosenia; zákaz používania mobilného telefónu pri preberaní dieťaťa; jednotná netiketa, porozumenie rodiča základným vyžadovaným pravidlám škôlky a školy.

Školská zmluva

Zmluva o používaní mobilných telefónov pre rodičov a deti, pravidlá používania mobilných telefónov – žiadne mobilné telefóny na školskom pozemku, absencia médií v prvých ročníkoch.

PK: Zakladá svoj výchovno-vzdelávací postoj na živom, tj. neustále komplexne rozvíjanom a aktuálne prehodnocovanom vzťahu (jednotlivých učiteľov i školy ako organizácie) k využívaniu médií, napríklad prácou s 12 otázkami projektu UBTB (unblackthebox.org)

1. a 2. ročník

R: rodičovské chaty/čety – výhody a nevýhody: digitálna komunikácia (hysterické chaty); rodičovský chat a komunikácia medzi učiteľom a rodičmi; vzorový charakter používania vlastného mobilného telefónu.

PK: dohody: kedy a ako možno osloviť učiteľa? Akým spôsobom sa správy o chorobách dostávajú do školy/učiteľom?

R: dohoda o používaní mobilného telefónu /o používaní médií (tematizovať "syndróm VOMJAN":

„Všetci ostatní môžu len ja nie!“)

3. ročník

R: Podpísať dohodu o používaní mobilného telefónu; nastavenia internetu (biele a čierne zoznamy

– Whitelist/Blacklist)

MS: vyhľadávače vhodné pre deti

4. a 5. ročník

R: Znovu prediskutujte dohodu o používaní mobilných telefónov a prípadne ju upravte. Venujte sa propagácii hier a čítania, najmä pre chlapcov!

R / MS: hranie hier a nadmerné používanie médií

R: Herné konzoly - "VOMJAN" vs. podpora čítania najmä pre chlapcov!

6. a 7. ročník

R, T: Pravidlá správania sa na internete, používanie fotografií na internete (koncepty ochrany).

Netiketa – rozhovory inšpirované článkami k problematickým obsahom na internete: zodpovedne.sk, beznastrah.online, Centrum pre humánnu technológiu (Tristan Harris)

T: Analógová sociálna sieť; primerané zaobchádzanie s problematickými obsahmi a správaním sa na internete; kyberšikana

MS: WhatsApp / šikanovanie a kyberšikana / reťazový list ("Momo")

R, P, T: vysvetliť nebezpečenstvá na internete, trestná zodpovednosť

8. a 9. ročník

T, MS: Ako sa vyrovnáť s nenávisťnými prejavmi a falošnými správami (diefakehunter.de), „Najprv premýšľať, potom klikáť.“

R, T: Výzvy týkajúce sa tela na internete: výzvy na spálenie od slnka; poruchy príjmu potravy; dostať sa na psychiatriu, pridusiť sa do bezvedomia. Ďalšie riziká na internete - ITK profily (Facebook; Instagram, Snapchat, Tik Tok)

Výstupy (indikátory) KK8 absolventa základnej školy:

Má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT najmä ako predpoklad ďalšieho rozvoja.

Vie vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie pre potreby vzdelávania.

Pracuje s bežným základným a aplikačným programovým vybavením počítača a ďalšími prostriedkami informačných a komunikačných technológií.

Uvedomuje si nutnosť posudzovania rozdielnej vierohodnosti rôznych informačných zdrojov a kriticky pristupuje k získaným informáciám, je mediálne gramotný.

KK9 FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

Cieľ: Mať tieto kompetencie znamená funkčne využívať finančnú gramotnosť a využívať ju v rôznych životných situáciách, vedieť prakticky používať v bežnom živote financie, naučiť sa hospodáriť s financiami, vedieť na čo všetko sa financie používajú v domácnosti a v spoločnosti, ako sa získava HDP, vedieť, čo sú dane, odvody, vedieť komunikovať s inštitúciami.

Obsahy, ktoré podporuje a rozvíja waldorfská škola:

Základy ekonomickej matematiky - pojmy k ekonomickej matematike, jednoduché účtovníctvo, majetok a vlastníctvo, peniaze výroba, obchod, služby, princípy tržného hospodárstva, banka, kapitál, kreditná a debetná karta, úver. Vede finančný denník v projekte Kaviareň.

Výstupy (indikátory) KK9 absolventa základnej školy:

Ovláda počty súvisiace s obchodom, kolobehom peňazí, rozumie výmennému obchodu Ovláda pojmy platidlo, pôžička, úrok, investícia, kapitál, spotrebný a investičný úver, šek, poukážka, veriteľ, ručiteľ. Rozumie základom bankovníctva rieši, aplikačné úlohy na percentá (aj v prípade, keď percentová časť je väčšia než celok), rieši slovné príklady na časové kontá, pozná pojmy priama úmernosť, pomer, vie využiť trojčlenku na výpočet príkladov s priamou úmerou a mierkou, dodržiava zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastné spôsoby zaobchádzania s peniazmi a so svojím i zvereným majetkom, vyhýba sa rizikám v hospodárení s peniazmi, vysvetlí, akú funkciu plnia banky a aké služby občanom ponúkajú, rozlišuje a porovnáva úlohu výroby, obchodu a služieb, uvedie príklady ich súčinnosti na príklade správania sa kupujúcich a predávajúcich vysvetlí podstatu fungovania trhu

VIII. Začlenenie prierezových tém do učebných osnov waldorfskej školy

Prierezové témy na waldorfskej škole

Pod prierezovými témami rozumieme nasledujúce špecifické vzdelávacie obsahy:

1. Osobnostný a sociálny rozvoj
2. Environmentálna výchova
3. Mediálna výchova
4. Multikultúrna výchova

5. Ochrana života a zdravia
6. Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
7. Etická výchova
8. Občianska výchova
9. Čitateľská gramotnosť

Témy sú na škole realizované prostredníctvom:

- integrácie do vzdelávacieho obsahu jedného alebo niekoľkých predmetov (napr. staré remeslá, miery a váhy, kultúra starého Grécka, Dejiny umenia)
- projektov, ktoré sú plánované a realizované jednotlivými ročníkmi (napr. spolupráca s environmentálnym centrom Sosna, projekt bylinková špirála, projekt – Od zrna k chlebu; žiacke projekty v prírodovede)
- kurzami v rámci aktivít školy (napr. kurz prvej pomoci v rámci školy v prírode, poučenie o bezpečnosti pri práci v škole, cvičenie BOZP, cvičenie požiarneho poplachu)
- tvorivými dielňami a skupinovou prácou (napr. prevencia pred šikanou; stretnutie so psychológom na tému: priateľstvo, vzťahy a sexuálna výchova)
- exkurziami a triednymi pobytmi mimo školy (napr. staré remeslá; starogrécka olympiáda, lesnícke praktikum, poľnohospodárske praktikum)

Stručná charakteristika prierezových tém

Osobnostný a sociálny rozvoj

- kultivovanie vzťahov v triede (so spolužiakmi a dospelými) ako mikrospoločnosti, v ktorom sa žiaci učia základným osobnostným kompetenciám
- rozvíjanie osobnostného potenciálu a integrity žiakov, osobných a sociálnych spôsobilostí,
- posilňovanie schopností asertívnej komunikácie
- posilňovanie schopností komunikovať, uplatňovať si svoje práva, vedieť si vyjadriť svoj názor a schopnosti spolupracovať
- práva dieťaťa, prevencia sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, závislosti, užívanie návykových látok)
- rozvíjanie sebareflexie, poznávanie seba samého, svojich predností i nedostatkov
- rozvíjanie sebaúcty, sebadôvery a schopnosti prevziať zodpovednosť za svoje konanie

Environmentálna výchova

- pestovanie vedomostí, zručností a postojov k tvorbe a ochrane životného prostredia,
- pestovanie praktických ekologických aktivít od najnižších ročníkov
- vo vyšších ročníkoch sprostredkovanie základných ekologických pojmov
- budovanie dažďových záhrad, zber dažďovej vody
- budovanie úkrytov pre hmyz
- rozvíjanie celostného pohľadu na spolužitie človeka a prírody
- ochrana fauny a flóry
- porozumenie historickým vzťahom a súčasným výzvam pri ochrane našej planéty
- práca na školskom pozemku, tvorba bylinkovej špirály
- žiacke stavby na pozemku v súlade s prostredím

Mediálna výchova

- v nižších ročníkoch ochrana pred negatívnym vplyvom „mediálneho sveta“, obmedzené využívanie médií v procese vyučovania - spolupráca s rodičmi, ich dôkladná informovanosť na túto tému
- vo vyšších ročníkoch pestovanie schopností využívať multimédiá v príprave na vyučovanie
- rozvíjanie stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, selektívneho využívania médií
- poskytovanie pozitívnych príkladov použitia médií
- cieľavedomé rozvíjanie schopnosti posudzovať mediálne šírené posolstvá a informácie

Multikultúrna výchova

- pestovanie pozitívneho príkladu ako prevencie voči neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbii,
- antidiskriminácia
- národnostné menšiny
- prisťahovalecká otázka
- sprostredkovanie rozmanitých kultúrnych a historických pohľadov na iné národy, rasy a kultúry - ako sa obliekali Gréci -5. r., dejiny odievania v 8.r,
- pestovanie umeleckých obsahov iných kultúr (hudba a spev, príbehy iných národov, šitie bábik v inonárodných krojoch, umelecké spracovanie dejín, divadlo, šport, literatúra, návšteva kultúrnych pamiatok),
- kultivovanie dvoch cudzích jazykov od prvého ročníka.

Ochrana života a zdravia

- výchova k postojom, vedomostiam a schopnostiam žiakov, zameraných na ochranu života a zdravia (aj v mimoriadnych situáciách),
- výchova k správnym návykom v starostlivosti o svoje zdravie a bezpečnosť svojho okolia,
- pravidelné poučenia o zásadách bezpečnosti pri práci v kluboch, na pracovnom vyučovaní, v telocvični, v laboratóriu,
- dodržiavanie dohodnutých pravidiel a zásad prvej pomoci,
- celoškolské poplachové cvičenia a nástupové aktivity,
- pestovanie dobrej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž prostredníctvom pohybových cvičení a aktivít v rámci telesnej výchovy
- dostatok pohybu a pravidelné výlety do prírody (organizujeme „školy v prírode“ prakticky v každom ročníku), plavecké a lyžiarske kurzy.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- rozvíjanie schopností–komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi,
- pestovanie zručností prezentácie na verejnosti prostredníctvom pravidelných triednych a školských besiedok a slávností, spoločných aj individuálnych vystúpení, záverečné projekty deviatakov,
- prezentovanie pohybovej obratnosti a zručnosti v rámci projektov: starogrécka olympiáda a školský cirkus,
- bohatá činnosť v rámci žiackych projektov vo vzdelávacích predmetoch (prírodoveda, dejepis, zemepis, biológia, chémia, čitateľský denník, cudzie jazyky), cvičenie schopnosti
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne.
- záverečné individuálne ročníkové projekty v 8. a 9. ročníku a záverečný spoločný divadelný projekt

Etická výchova a Občianska výchova

Etická výchova a občianska výchova nie sú na waldorfskej škole vedené ako samostatné predmety, ale sú integrovanou súčasťou iných predmetov.

Jednotlivé témy etickej a občianskej výchovy sú súčasťou waldorfskej metodiky prístupu k žiakom, súvisia s kultúrou tvorenia pravidiel, rozšírenej komunikácie so žiakmi a triedou ako celkom, spôsobmi riešenia konfliktov, prístupom k iniciatíve žiakov. Takáto praktická cesta a zážitok tvorí v žiakoch potenciál pre etické uvažovanie a konanie.

Témy sú prirodzenou súčasťou učiva waldorfskej školy a sú rozmanito zapracované do učebnej látky.

Čitateľská gramotnosť

Je učiteľmi rozvíjaná a podporovaná. Žiaci sú podnecovaní k tvorbe triednych knižníc. Prinášajú doplňujúce knihy k preberaným témam, pripravujú si referáty s doplňujúcimi informáciami, čítajú zaujímavé časti z kníh, ktoré práve aktuálne čítajú. Tvorba triednej knižnice záleží na konkrétnom triednom učiteľovi v ročníku. Tvorí básne.

IX. Medzipredmetové vzťahy v učebných osnovách

Základnou myšlienkou, z ktorej vychádza waldorfská škola je celostnosť prístupu k žiakovi a vyučovacím obsahom. V súvislosti s medzipredmetovými vzťahmi zdôrazňujeme:

1. Poznávacía činnosť žiaka je celostná, t.j. nie je rozčlenená na oblasti, témy, predmety.
2. Postupovanie od celku k častiam.
3. Jednotným celkom, stredom je človek a jeho vzťah k svetu (k prírode, spoločnosti, kultúre, histórii atď.)
4. V rámci jedného predmetu škola integruje vzdelávacie obsahy, ktoré sú určitým aspektom celku.

Ako sa to prejavuje v prvkoch waldorfskej pedagogiky:

- téma jedného vyučovacieho predmetu sa osvetlí znalosťami z iného vyučovacieho predmetu.

Téma tak dostáva širší kontext, kvalitu, (napr. projekt – Staré Grécko prechádza niekoľkými predmetmi; dejepis – história starých Grékov, literatúra a jazyk – grécke báje a mýty, ručné práce – šitie chitónov, zástavy, telocvik – nácvik disciplín starogréckej olympiády, eurytmia – nácvik rytmu hexametra, jazyky – nácvik olympijskej hymny vo viacerých rečiach),

- **súvislosť javov v novej situácii iného predmetu** (napr. trávenie a zdravý životný štýl na biológii v 7. ročníku; k tomu chémia tukov, cukrov a bielkovín v 8. ročníku),

- **prepojenie s praktickými činnosťami** (dejepis v 6. ročníku staroveký Rím: nácvik divadla, aktivita – hra na senát, literatúra – prednes básní z Ovídia),

- **horizontálne prepojenie v rámci predmetu** (nižšie ročníky: kreslenie foriem geometrických útvarov trojuholníkov a štvorcov, dôležité pre rozvoj predstavivosti, ktorú vo vyšších ročníkoch uplatňujú, napr. pri Pytagorovej vete, jej vyvedení a pochopení),

- **téma intenzívne prežívaná a preberaná v rámci viacerých predmetov súčasne** - napr. renesancia v 7. ročníku: dejepis (história), hudba (nácvik tancov), cudzie jazyky (recitácia dobových textov), výtvarná výchova (nácvik farebnej a lineárnej perspektívy), rozprávacía látka (zámorské objavy, vynálezy),

- **jeden učiteľ vyučujúci viacero predmetov**; učiteľ má prístup k viacerým spoločným témam, sprostredkuje konzistentné chápanie pojmov i jednotlivých tém.

X. Zabezpečenie vyučovania žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami

V práci so žiakmi so špeciálnymi potrebami škola využíva niekoľko nástrojov:

1. Pedagogická konferencia
2. Spolupráca s rodičom
3. Využívanie služieb odborníkov

1. Táto postupnosť je pri riešení problémov variabilná. V prípade potreby venujeme dieťaťu zvýšenú pozornosť, pričom sa opierame o názory odborníkov v úzkej spolupráci s rodičmi. Pedagogická konferencia patrí k najdôležitejším a najčastejšie využívaným nástrojom v spoznávaní špeciálnych potrieb žiakov a ich napĺňaní.

Stretnutia kolegov sú priestorom na vzájomné zdieľanie informácií o žiakovi a hľadania adekvátnych metodických postupov. Pri tejto práci dôsledne využívame základnú pedagogickú literatúru Všeobecná náuka o človeku.

2. Spolupráca s rodičom – individuálne konzultácie podľa potreby a dohody. Triedne mesačné rodičovské stretnutia. Prednášky z waldorfskej vývinovej psychológie. Návštevy na vyučovaní.

3. Využívanie služieb odborníkov

Škola spolupracuje s centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, dodržiava postup pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami určený legislatívou. Riadi sa odporúčaniami uvedeného poradenského zariadenia, má prideleného pracovníka, ktorý školu navštevuje podľa harmonogramu návštev. V prípade odporúčania odborníkov škola pristúpi k vypracovaniu dokumentácie k individuálnemu začleneniu – Návrh na prijatie žiaka so ŠVVP do základnej školy, ktorý obsahuje Individuálny

výchovno-vzdelávací program. So žiakom so ŠVVP vo zvýšenej miere pracuje triedny učiteľ, ktorý sa v zmysle waldorfskej metodiky individuálne venuje tomuto žiakovi nad rámec svojich pracovných povinností. Dlhoročné skúsenosti s takýmto individuálnym prístupom ukazujú, že metodika waldorfskej pedagogiky má vplyv na to, že niektoré poruchy učenia sa u žiakov vôbec nerozvinú. Je víziou školy mať pre prácu s týmito žiakmi arteterapeuta a špeciálneho pedagóga, ktorý absolvuje štúdium waldorfskej pedagogiky.

Práca s nadanými deťmi

Nadanie detí dokáže waldorfská pedagogika tvorivo zhodnotiť. Tieto deti sa ľahko adaptujú v kolektíve, dokážu byť pomocníkmi učiteľa v triede. Často svojou prítomnosťou harmonizujú priebeh vyučovania, nakoľko bývajú motivovaní k učeniu a dokážu strhnúť svojich spolužiakov k lepšiemu výkonu a pomôcť im.

Howard Gardner identifikoval rôzne typy jednostranne nadaných študentov a podľa toho pomenoval 8 typov inteligencie a to:

1. jazyková alebo slovná inteligencia
2. logicko-matematická inteligencia
3. priestorová inteligencia
4. telesno-kinestetická inteligencia
5. hudobná inteligencia
6. medziľudská inteligencia
7. intrapersonálna -sebapoznávacia inteligencia
8. prírodovedná inteligencia

Ak je dieťa podporované vo svojej jednostrannosti, často "vyhorí" v tomto krátkom období „geniality“. Preto medzi najčastejšie používané nástroje učiteľa, ktorý má v triede mimoriadne nadané dieťa patrí tímová, skupinová práca, ale aj práca vo dvojiciach. Vedeť tieto deti k tomu, aby pomáhali svojim spolužiakom. Týmto sa učia formulovať svoje vedomosti, zdieľať ich s inými, učia sa schopnosti inak sa pozerat' na to, čo vedia a často ich táto pomoc vedie k prehĺbeniu vedomostí.

XI. Kontrolná činnosť školy a autoevalvačné postupy

Cieľ kontrolných a autoevalvačných postupov

- rozpoznanie a zhodnotenie aktuálneho stavu školy vzhľadom k určeným cieľom a plánom. To umožňuje získať podklady pre ďalšie plánovanie a realizáciu rozvoja školy.
- zabezpečenie dôslednej realizácie stanovených cieľov a úloh školy v danom období.

Oblasti:

1. Vyučovací proces v triedach (výchovno-vzdelávacie výsledky, klíma v triede, vzťah U-R-Ž)
2. Individuálne vzdelávacie potreby žiakov a hodnotenie žiakov
3. Výsledky vzdelávacej činnosti žiakov
4. Školská klíma a spolupráca školy s rodičmi a miestnou komunitou
5. Práca učiteľov (pedagogická práca a ďalšie úlohy priamo aj nepriamo súvisiace s pedagogickou činnosťou, celoživotné vzdelávanie pedagógov)
6. Materiálne, technické, ekonomické a hygienické podmienky školy

Nástroje kontroly a autoevalvácie:

Nástroje sú vymedzené pre jednotlivé oblasti nasledovne:

1. Vyučovací proces v triedach (výchovno-vzdelávacie výsledky, klíma v triede, vzťah medzi U-R-Ž)
 - hospitačná činnosť riaditeľa školy
 - hospitačná činnosť uvádzajúceho učiteľa a rozbor vyučovacej jednotky
 - vzájomné hospitácie učiteľov a rozbor vyučovacej jednotky
 - rozhovory o triedach, vyučovaní a pedagogických otázkach na pedagogickej konferencii
 - vedenie aktivít a výstupov školy vo Výročnej správe školy a na webovej stránke školy
 - ročný veľký spätný pohľad na pedagogickú činnosť školy a plánovanie nasledujúceho roka

- umožnenie účasti na vyučovaní rodičom
- hospitačná činnosť kolegov z iných štátnych aj waldorfských škôl
- 2. Individuálne vzdelávacie potreby žiakov a hodnotenie žiakov
- 3. rozhovory o žiakoch na pedagogickej konferencii
 - hodnotiace rozhovory učiteľov na konkrétne témy v rámci pedagogických konferencií
 - hodnotiace rozhovory v rámci pracovných skupín učiteľov, ktorí učia v jednej triede
 - konzultačné stretnutia s rodičmi žiakov
- 4. Výsledky vzdelávacej činnosti žiakov
 - kontrola epochových zošitov, projektov a ich prezentácie
 - písomné preverovanie vedomostí žiakov
 - realizácia systému percentuálneho a klasifikačného hodnotenia vo vyšších ročníkoch
 - široká konzultačná činnosť vzdelávacích výsledkov s rodičmi žiakov
 - spätné väzby žiakov po prestupe na stredné školy a štatistiky umiestnenia absolventov školy
 - slovné hodnotenie v koncoročných vysvedčeniach
- 4. Školská klíma a spolupráca školy s rodičmi a miestnou komunitou - dotazníky a konzultácie s rodičmi
 - pravidelné rodičovské triedne stretnutia
 - v prípade potreby vytvorenie pracovných skupín k riešeniu konkrétnych úloh
 - v prípade potreby konzultačná činnosť skúsených zahraničných waldorfských kolegov
- 5. Práca učiteľov (pedagogická práca a ďalšie úlohy súvisiace s organizáciou školy
 - rozhovory v rámci pedagogických konferencií, pedagogické témy
 - hodnotiace rozhovory s novým kolegom priebežne počas roka a vyhodnocovací rozhovor na konci školského roka
 - ročný spätný pohľad na pedagogickú činnosť školy a plánovanie nasledujúceho roka
- 6. Materiálne, technické, ekonomické a hygienické podmienky školy
 - plánovanie nasledujúceho obdobia a nákup učebných pomôcok a potrieb

Časový rozvrh kontrolných a autoevalvačných činností

- pravidelné stretnutia v rámci pedagogickej konferencie – 1x týždenne
- stretnutia pracovných skupín k pedagogickým a organizačným témam – podľa potreby
- stretnutia Rady školy – podľa plánu
- individuálne konzultácie s rodičmi – podľa potrieb – určuje každý triedny učiteľ
- triedne rodičovské stretnutia – raz mesačne
- činnosť uvádzajúcich učiteľov – hospitácie a konzultácie – priebežne
- hospitácie v triedach – priebežne
- spätný pohľad a plánovanie – raz ročne cez letné prázdniny
- dotazníky pre rodičov – raz ročne
- písomné testovanie vedomostí, prezentácie projektov, Testovanie 9, Testovanie 5

Výstupy kontrolnej činnosti a autoevalvačných postupov školy

- rozhodnutia školy zapísané v zápisniciach Pedagogického kolégia, pracovných skupín
- zápisnice zo stretnutí
- školský vzdelávací program a plán práce školy
- archív písomných prác žiakov
- portfólio prác žiakov (na konci každého školského roka odovzdané žiakom)
- výročné správy a hodnotiace správy

- kontrolné finančné správy a uzávierky, prípadne audity

XII. Systém kontroly a hodnotenia žiakov

Waldorfská škola používa mnoho foriem hodnotenia, ako sú: školské správy, štúdia o dieťaťi, diagnostická správa (napr. správa o školskej zrelosti), určenie dosiahnutých úrovní v oblasti vzdelávania. Dokladom o získanom stupni vzdelania je oficiálne vysvedčenie s doložkou.

Na základe niekoľkoročných skúseností sa vo waldorfskej škole používa systém hodnotenia, ktorý berie do úvahy požiadavky učiteľov, rodičov a aj podmienky prostredia, do ktorého sa naši žiaci dostávajú pri výbere ďalšej školy a po prestupe na strednú školu. Nasledujú spôsoby hodnotenia v rámci školy:

1. Slovné hodnotenie v ročníkoch 1. až 8.
2. Systém klasifikačného hodnotenia žiakov vo vyšších ročníkoch

Každý žiak waldorfskej školy dostáva oficiálne tlačivo slovného hodnotenia, v 9. ročníku len klasifikačné vysvedčenie – pre potreby prijímania na stredné školy. Okrem týchto oficiálnych Hodnotení dostáva aj osobné umelecké vysvedčenie od triedneho učiteľa. Toto umelecké vysvedčenie je písané formou básní, príbehov alebo výrokov významných osobností, môže byť doplnené výtvarne, je osobným posolstvom triedneho učiteľa k individualite žiaka. Je na každom triednom učiteľovi akú formu tohto vysvedčenia zvolí pre jednotlivý ročník a jednotlivého žiaka, a do ktorého ročníka túto formu ešte zvolí.

Slovné hodnotenie v ročníkoch 1.- 8.

Pri individuálnych stretnutiach so žiakom a rodičom učiteľ slovne hodnotí prácu žiaka. Prebieha v ústnej a písomnej podobe. Ústnou formou sa vyjadruje priebežné hodnotenie počas školského roka.

Písomné slovné hodnotenie žiaka je vo waldorfskej škole súčasťou vysvedčenia.

Hodnotenie žiaka je tvorené učiteľom na základe jeho záznamov pozorovaní žiaka.

Hodnotenie zvyčajne obsahuje:

- všeobecnú charakteristiku dieťaťa, poukázanie na jeho silnejšie a slabšie stránky,
- zhodnotenie:

- spolupráce (dĺžka sústredenia, kooperácia, schopnosť reagovať)
- progresu a schopností v jednotlivých predmetoch (vrátane pochopenia učiva, ústnych a písomných znalostí)
- veku primeranej schopnosti pracovať samostatne
- sociálneho správania (počúvanie, práca s ostatnými, spolupráca)
- aktivity (prezentácia práce, úhladnosť, vypracovanosť úloh)
- úrovne zapojenia sa do práce v triede a citovo-estetické prežívanie

- krátky súhrn absolvovaných učebných tém za uplynulé obdobie, pokrok v

rámci predmetov v znalostiach a zručnostiach žiaka.

System klasifikačného hodnotenia žiakov vo vyšších ročníkoch

Na základe rozhodnutia Pedagogického kolégia 22. augusta 2019 prebieha klasifikačný systém hodnotenia žiakov nasledovne:

V ročníkoch 1. - 5. - sa pri hodnotení opierame o pozorovanie triedneho učiteľa a odborných učiteľov vyučujúcich v daných ročníkoch. K hodnoteniu jednotlivých žiakov sa učitelia stretávajú a vedú rozhovory.

V 6. ročníku - je vhodné pristúpiť k percentuálnemu hodnoteniu samostatných prác, keďže percentá sú súčasťou učebných osnov pre daný ročník a žiaci sú schopní vypočítať si percentuálnu úspešnosť sami. Takto ohodnotenú prácu odnesú rodičom k nahliadnutiu, rodič ju podpíše, žiak donesie späť do školy a triedny učiteľ ju založí. Miera takto hodnotených prác je na voľbe každého vyučujúceho a na triednom. Ide hlavne o informovanosť rodiča a aj samotné dieťa je rado, keď jasne vidí ako stojí v danom predmete.

V 7. ročníku - pokračovanie v nastavenom systéme v predchádzajúcom ročníku, ale už s istou pravidelnosťou.
K žiakom pôjdu jasné kritéria hodnotenia – v epochových predmetoch 1x týždenne menšia samostatná práca a na konci epochy jedna záverečná samostatná práca.
Žiaci si vypočítajú percentuálnu úspešnosť, odnesú prácu rodičom k nahliadnutiu, ktorí hodnotenie podpíšu a žiak donesie prácu učiteľovi. Pri vyučovaní jazykov po ukončení témy žiaci vypracujú väčšiu samostatnú prácu a v rámci témy budú robiť kratšie a menšie samostatné práce, tak ako určí vyučujúci.
Pri neúspešnej samostatnej práci žiak bude doskúšaný v zmysle doučenia sa toho, čo nevedel.

V 8. ročníku zostáva nastavený systém z predchádzajúceho ročníka, čiže percentuálne hodnotenie žiackej práce – písomné práce, ústne odpovede - a žiakom k percentuálnemu hodnoteniu bude pridaná známka. Okrem samostatných prác sa bude hodnotiť úprava v zošitoch, domáca príprava na vyučovanie, dodržanie termínov odovzdania prác, aktivita na hodinách, vypracovanie projektov.

V 9. ročníku budú žiaci hodnotení známkou, zapísanou do klasifikačného hárku. Na vysvedčení budú klasifikovaní podľa nadobudnutých známok. Pre potreby prijímacích skúšok na stredné školy bude žiakom vystavené známkové vysvedčenie aj za požadujúce nižšie ročníky.

XIII. Zabezpečenie bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri štúdiu

Škola má povinnosť vytvoriť bezpečné prostredie pre svojich žiakov. Zároveň však také, kde žiaci môžu v dôvere rozvíjať, cvičiť a skúšať svoje rastúce zručnosti a schopnosti. Na zabezpečenie týchto podmienok škola realizuje:

- priebežné oboznamovanie žiakov so Školským poriadkom školy - s pravidlami správania sa, pravidlami uplatňovanými v priestore školy, v telocvični, školskom klube, na pracovnom vyučovaní, v jedálni, v areáli školy, na výlete, vychádzke

- rozdelenie úloh pri zabezpečení dohľadu nad žiakmi počas prestávok, alebo mimotriednych školských akciách

- škola dôsledne a včas komunikuje s rodičmi žiakov v prípade úrazov alebo pri neplnení zásad bezpečnosti práce zo strany žiaka
- poučenie žiakov o BOZP a PO počas prázdnin a voľných dní preukázateľne v triednej knihe.
- Spolupráca s políciou
- Projekt Bezpečne na školách
- Spolupráca s CPPaP a s Ligou za duševné zdravie
- Koordinácia prevencie patologických javov

Prílohy školského vzdelávacieho programu -s chválené po experimentálnom overovaní

Školský poriadok

Učebné osnovy WŠ

Učebný plán WŠ